

Nu är de alla borta, hantverkarna, kvinnorna som vid klapp-tavlorna skapade sina oupptäcknade melodier. De sover, vilar sig, är i ett okänt land. Inte i en enda kammar finns det längre en hantverkare. De flesta husen bebos av inflyttade från främmande ort. Någon från ett grannland. Man känner inte namnen på varandra.

Vedspisarna är borta. Ingen snickare att gå till för att hämta hyvelspån att tända på under kaffekulan. Ingen smedja med värmande hård att flockas vid i novemberrusk. Ingen skomakares städ klingar längre vid öppet sommarfönster. Ingen skräddare med glasögonen i pannan leder i solnedgången sina getter utför bergsslutningen. Ingen klockmakare med fickuret läkaraktigt mot örat. Ingen slaktare med kötttåg över skuldran. Ingen färgare med ullgarn till vaskning i bäcken. Inget cirkusfolk. Aldrig mer Hammarforsens brus från målarens lyhörda hus. Inga stolpskor invid telestationens dörr. Inga vitklädda murare på cykel i morgontimmarna. Ingen trädgårdsmästare i soluppgången.

Brödbakerskans hus jämnat med marken liksom urmakarens, lärarens och skräddarens. Inga tuppar gal längre i gryningen.

Inga kor råmar.

Inga grisar skriker i dödsångest i rimfrostvita adventsmorgnar.

Ingen bär slaktmat från dörr till dörr.

Ingen heller förtal från port till port.

Inga kvinnor i ljusa huvuddukar och färgglada förkläden på väg till bärskogen.

Logar och vedbodar rivna.

Få av de nya vet att här låg en gång en smedja.

Ingen sköljer saftflaskor i bäcken.

Klapptavlor har ruttnat och flutit bort. Tvätterskornas melodier har tystnat. Inga femtioårskalas. Inga julbjudningar.

De bortdragande tog Hantverkaregatan med sig.

Ur *Hantverkaregatan* (S E Salje, LTs förlag 1980)

En bok där Salje minns "sin" hantverkargata och de människor som där levde och verkade.

säger lokförarn.

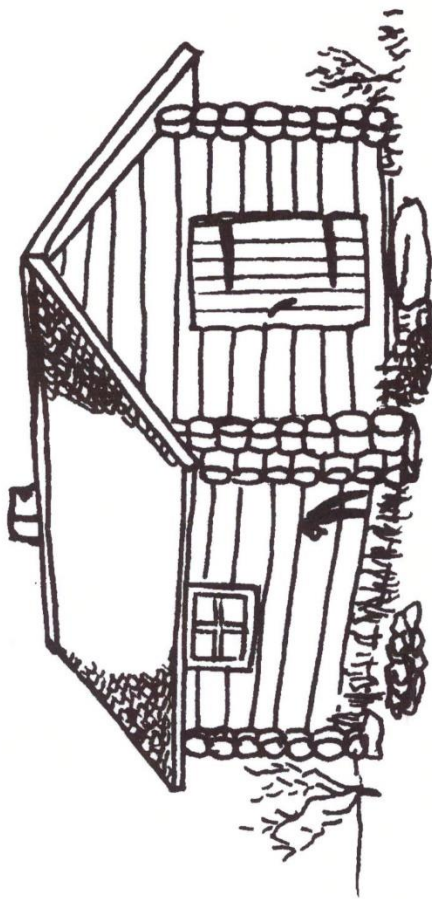
"Järn hamrar jag alla dar",
säger smeden.

"Järnet jag ur gruvan tar",
säger gruvarbetarn.

Ur *I Önnemo* av Anna-Maria Roos (Bonniers 1940)

Gårdssmedjorna

Gårdssmedjorna, som inte var vanliga i Skåne, var små byggnader som låg en bit från de andra gårdshusen på en åkerholme eller liknande p g a eldfaran. Smedjorna kunde ha flyttats med de övriga husen vid bysprängningen vid laga skiftet eller ha uppförts efter skiftet, eftersom två eller tre gårdar tidigare kanske haft en gemensam smedja. Smedjorna har byggts av olika material beroende på vad som fanns att tillgå. Det kunde vara timmer, skiftesverk, korsvirkesteknik, bräder samt natursten med ett par stockverk under taket. Taken har belagts med tegel, ved eller torv och golvet var trampad jord för eldfarans skull. Dörrarna var oftast placerade på gaveln, där takhöjden var störst.

Smedja

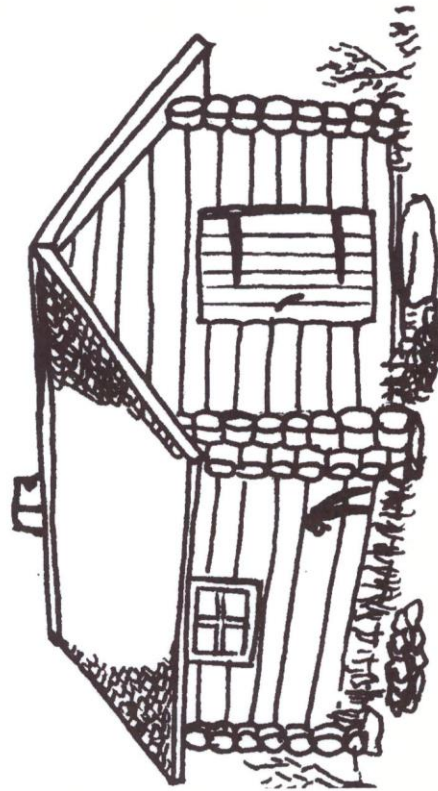
säger sjöman.
"Av järn är loket, som drar mitt tåg,
säger lokförarn.

"Järn hamrar jag alla dar",
säger smeden.
"Järnet jag ur gruvan tar",
säger gruvarbetarn.

Ur *I Önnemo* av Anna-Maria Roos (Bonniers 1940)

smedjorna

smedjorna, som inte var vanliga i Skåne, var små byggnader som rit från de andra gårdshusen på en åkerholme eller liknande ifaran. Smedjorna kunde ha flyttats med de övriga husen vid gningen vid laga skiftet eller ha uppförts efter skiftet, eftersom tre gårdar tidigare kanske haft en gemensam smedja. Smed- r byggts av olika material beroende på vad som fanns att tillgå. ide vara timmer, skiftesverk, korsvirkesteknik, bräder samt in med ett par stockverk under taket. Taken har belagts med id eller torv och golvet var trampad jord för eldfarans skull. a var oftast placerade på gaveln, där takhöjden var störst.

Smedja

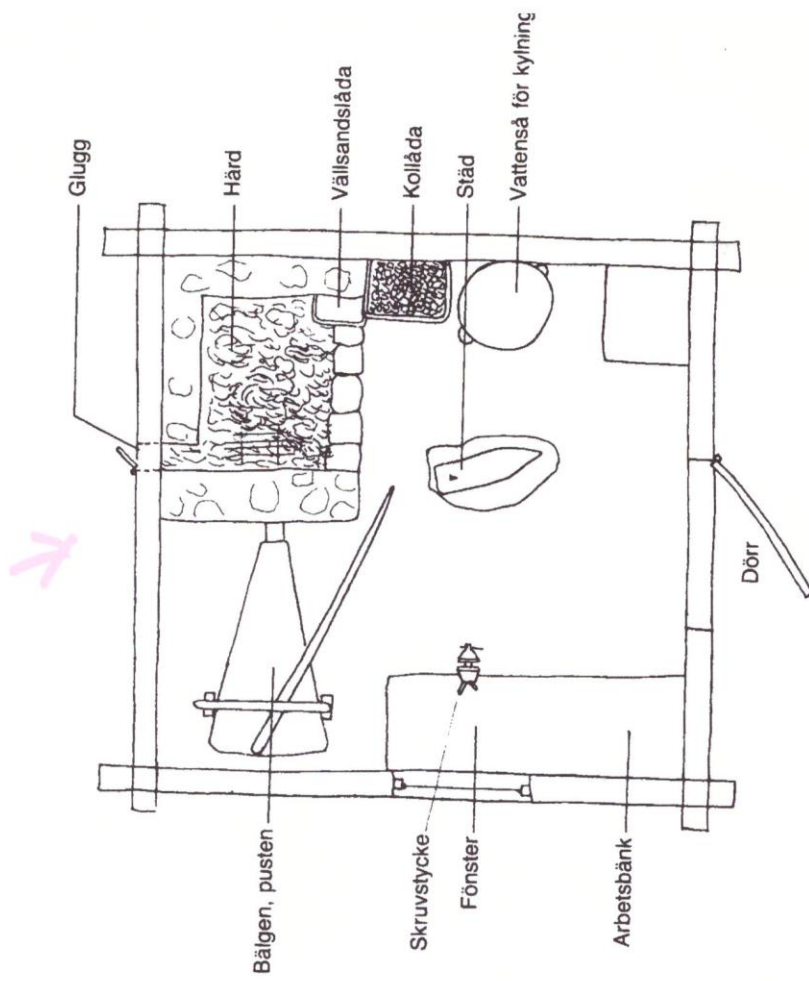
gaveln för att kunna ta in källor. I vissa delar av Sverige var ett kolhus tillbyggd på ena gaveln. Ett litet fönster fanns på ena långsidan eller på ena gaveln.

Ibland kunde smedjan vara sammanbyggd med en ria. En större byggnad kunde till exempel vara en kvarn i ena halvan och en smedja i den andra. Byggnaden låg då vid ett vattendrag. Det finns också exempel på att smedjor kunde grävas in i sluttningar.

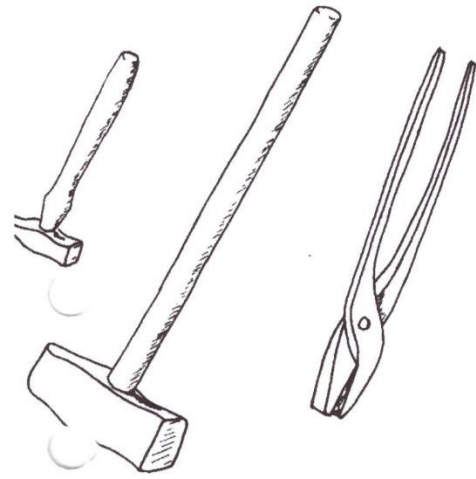
Smedjornas inredning och redskap

I smedjan fanns den viktiga härden byggd av natursten eller tegel. Till den fördes luft till förman från bälgen för att reglera temperaturen i härden. Bälgen kunde vara tillverkad av läder eller trä och ha olika utseende och konstruktion. I mycket gamla smedjor var härden av timmer och natursten och där fanns heller ingen skorsten.

Bälgen "pusten" sköttes med en lång stång som räckte fram till platsen framför härden. Framför härden stod städet fastsatt på en

Plan över en liten smedja

Smedens viktigaste redskap: hammare, slägga och tång

kubbe som var nedgrävd i jordgolvet. På kubben satt en hake för hjulringar och ett djurhorn med saltlake, vilken användes vid hålslagningar. Hålstampen doppades i saltlaken för att inte fastna i det uppvärmda ämnet.

I härden fanns en låda med vällsand som användes vid hopfogningar och på golvet en låda för kol och därntill en ho med vatten för kylning. Intill härden fanns en hylla för tänger, mejslar m m och den kallades smeorgel. I härdens murstock fanns en liten glugg som man kunde använda för att sticka ut långa stänger som annars inte fick plats i härden under värming. Nedanför det lilla fönstret stod en arbetsbänk med skruvstäd och senare också bormaskin. I smedjan fanns alla möjliga redskap som släggor, hammare, tänger och filar, oftast tillverkade av smeden själv.

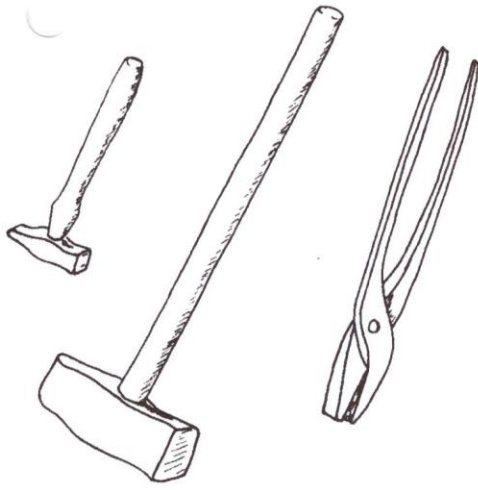
Smedjans brukare

Gårdssmedjan användes av gårdens folk men vid svårare arbeten kallades by- eller sockensmeden att hjälpa till i gårdens smedja. Det fanns i många bygder en ambulerande smed anställd av sockenstämman för att hjälpa socknens gårdar med det som de inte klarade själva. Han kunde då ha specialverktyg med sig. Flera socknar kunde gå samman om att anställa en ambulerande smed.

I byarna kunde också den bonde som var skickligast att smida åta sig att hjälpa sina grannar och blev på det sättet något av en bysmed.

Järnbruk och sågverk kunde ha smedjor och smeder som utförde det smide som behövdes för brukets och sågverksanläggningens egna behov och för dess jord- och skogsbruk.

Smedens viktigaste redskap: hammare, slägga och tång

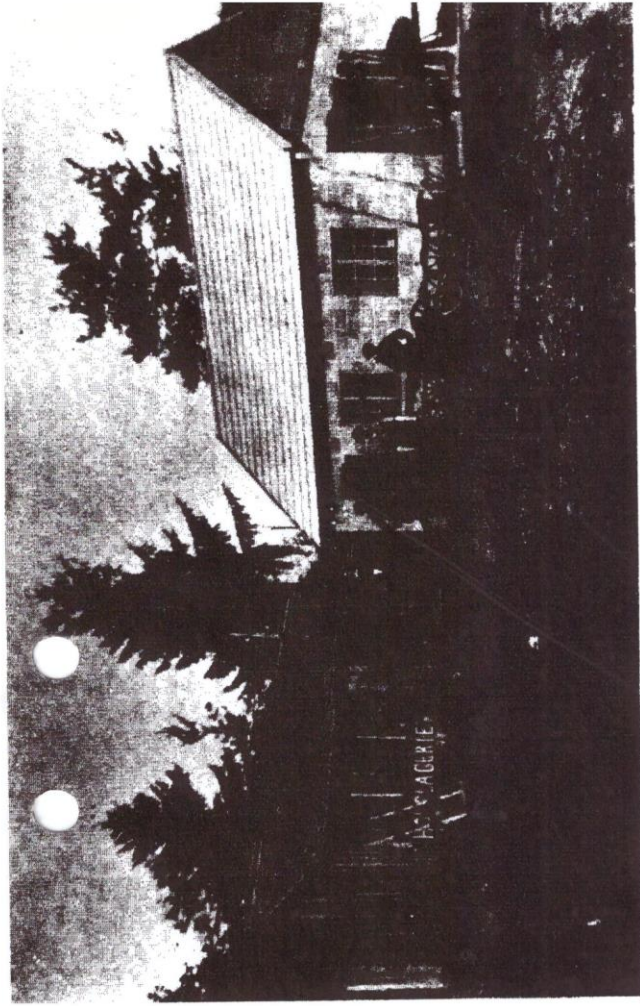
som var nedgrävd i jordgolvet. På kubben satt en hake för gar och ett djurhorn med saltlake, vilken användes vid hålslag. Hålstampen doppades i saltlaken för att inte fastna i det upp- i ämnet.

den fanns en låda med vällsand som användes vid hopfogningar golvet en låda för kol och därntill en ho med vatten för kylning. ärden fanns en hylla för tänger, mejslar m m och den kallades el. I härdens murstock fanns en liten glugg som man kunde la för att sticka ut långa stänger som annars inte fick plats i under värmning. Nedanför det lilla fönstret stod en arbetsbänk rruvstäd och senare också bormaskin. I smedjan fanns alla i redskap som släggor, hammare, tänger och filar, oftast tillver- v smeden själv.

ans brukare

medjan användes av gårdens folk men vid svårare arbeten kalla- eller sockensmeden att hjälpa till i gårdens smedja. Det fanns i bygder en ambulerande smed anställd av sockenstämman för lpa socknens gårdar med det som de inte klarade själva. Han då ha specialverktyg med sig. Flera socknar kunde gå samman anställa en ambulerande smed.

rna kunde också den bonde som var skickligast att smida åta sig lpa sina grannar och blev på det sättet något av en bysmed. bruk och sågverk kunde ha smedjor och smeder som utförde det som behövdes för brukets och sågverksanläggningens egna och för dess jord- och skogshushållning.

Smedja i Valbo, Gästrikland

By- eller sockensmedjor

I vissa bygder till exempel i Skåne fanns inte gårdssmedjor utan där anlätades sockensmeden i hans verkstad. Även där gårdssmedjor fanns behövde man ibland anlita någon med speciella kunskaper, redskap och extra arbetskraft för vissa arbeten. Det kunde vara att göra iordning jordbruksredskap och vagnar, sko hjulringar och hästar och ibland också oxar. Därför fanns i många bygder även en smedja mitt i byn eller vid en viktig korsväg, där smeden hade en eller flera drängar till hjälp. Det kunde vara vad vi i dag kallar egen företagare eller en av socken- stämman utsedd smed.

Utrustning och hjälpmedel

Byggnaden var större än gårdssmedjan och hade flera redskap och hjälpmedel men hård, bälg och städ var av samma typ. Lufttillförseln till härden kunde dock ofta komma underifrån i stället för från sidan som i de mindre smedjorna. På senare tid ersattes bälgen av en eldriven fläkt. Portarna till smedjan kunde ligga på långsidan och ena delen av huset kunde vara avdelat som hovslageri. Många av dessa smeder kunde ha någon specialitet som de utförde på tider då bönderna inte

Smeder och smedjor.

Smeder fanns tidigare vid stora gårdar, t.ex. vid Torönsborg, Degerhov, Herrborum och Stegeborg.

Vid Löverum på vägen till Lilla Ulvebo fanns en mindre smedja från slutet av 1800-talet. Den hade måtten längd 7,7m, bredd 4,6m. Den drevs av Axel Julius Johanson från 20-talet och framåt.

Smedjan vid Degerhov hade måtten längd 8,5m, bredd 5,2m. I båda är idag inredningen utrivnen och de är omgjorda till förrådshus.

I Bottna fanns en smedja vid Manhem. Den gamla låg utefter landsvägen. På vintrarna när plogbilen kom, krossades ofta fönsterrutorna på smedjan. Kraften till maskinerna, borrhjulet, slipsten och smärgel, överfördes via transmission med remmar i taket. Drivkällan var troligen en råolja-motor eller en bensinmotor innan elströmmen kom.

Den drevs av Carl Verner Johansson, död 1936, senare av hans söner Aron och Knut.

Till dem kom Ask 1929 som smidesarbetare och blev sedan smed där. Han skodde bl.a. hästar och tillverkade vagnar. Under kriget var han smed vid Ytterå där han även hade en medhjälpare som reparerade bilar.

Efter Ask kom Sten Johansson från Skärkind som byggde den nuvarande smedjan 1952 som var i bruk till 1970-talets slut. Om Sten Johansson berättas det att hans standardsvar var att han inte hade tid. När kunden då svarade att det fanns flera smeder svarade han att "jag tar't väl då."

Till smedens uppgifter hörde att lägga ringar på hjulen. Hjulen var av trä och ringen av järn. Ringen värmdes så att den utvidgades och kunde läggas på trälöten. Sedan kylde ringen av i vatten och krymptes på och satt då stadigt fast.

Även att sätta medar på kälkar och sko hästar hörde till arbetsuppgifterna, liksom att tillverka gångjärn och hakar, spik, beslag till byggen m.m. Smeden måste ha handlag för det gällde att härda järnet vid rätt temperatur för att få det starkt.

Eftersom man inte köpte så mycket reservdelar fick smeden reparera plogbillar och harvpinnar och vassa borrhjul och spett.

När man la på plogbillarna hetsade man, dvs järnbitarna värmdes glödheta och slogs ihop.

"Smen i Göla" Albin Andersson i Skåresta Skönberga var specialist på att reparera självbindare och for omkring på cykel vid sina utryckningar till bönderna.

Smeden Holmqvist var först vid Nyalund men flyttade sen till Mogata.

Gotte Ringman var smed vid Stegeborg i maskinhallen byggd ca 1950.

Bäckström vid Borum slog vagnshjul. värmdes ringen, vällde ihop den, las varm på trähjulet och kylde i vatten så den spändes fast.

Smedjorna hade även en social funktion. Här kunde man precis som i affären alltid träffa folk och få höra de senaste nyheterna.

Smeder

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttar till, år
<i>Östra Bottna:</i>			
Carl Ludvig Andersson	1877 Skällvik		S:t Olai 1904
<i>Manhem:</i>			
Carl Verner Johansson	1856 Jonsberg		
s. <u>Knut</u> Engelbrekt Johansson	1891 Skällvik		St Per 1932
Erik Johan Albin Ask	1905 S:t Johannes	Börrium 1929 Åtta 33 Kvar 37	karlstorp 32-33
<small>Smidesarb.</small> Erik Harald Wahlström	1908 Tryserum H	Tryserum 1924	Ö Bottna 1927 <i>elväg</i>
<small>smides lärling</small> <i>Landsberg:</i> Aron Evert Johansson	1900 Skällvik	Manhem	Trärum Ö 1925
	till Trärum V 1926, till Landsberg 1928 till Änglund 1928		<i>Trärum</i>
<i>Degerhof:</i>			
Otto Leander Lindroth	1873 Å		Dagsberg 1900
August Georg Andersson	1869 Ringarum	Trärum Ö 1900	Nyalund 1905
Johan Fredrik Askenberg	1858 Kimstad	Mogata 1905	Mogata 1906
Albin Gottfrid Emanuel Blid	1876 Forshem R	Ö Eneby 1916	Skönberga 1908
Karl August Törnvall	1859 Heda	Ö Eneby 1909	Borg 1910
Axel Ferdinand Wågman	1851 Ekebyborna	Kullerstad sn 1910	Ö Stenby 1911
<i>Nartorps gruva:</i>			
Carl August Pettersson	Mogata 1858	Mogata 1904	Mogata 1908
		åter t Hagsäter 1928 f.d. smed	Död 1936
Ernst Conrad Fogelkvist	1875 Kristberg	Mogata 1904	Sköldinge D 1908
Artur Emil Gabriel Törnberg	1896 Skällvik		Stockholm 1913
(tillika maskinist)		Kom åter 1916	
Karl Fredrik Pettersson	1875 Norrbärke W	Ludvika 1911	Garpenberg 1912
Karl August Olsson	1885 Vånga		
Emil Larsson	1874 Nysund T	Hedvig N-ping 1915	Kloster D 1916
Herbert Eugen Ekvall	1877 Skönberga	S:t Johannes 1916	Skönberga 1917
Fritz Emil Norqvist	1881 Norberg Västm	Norberg 1920	Waxholm 1920
Uno Johan Vilhelm Karlsson	1901 Skällvik		Skönberga 1923
Karl August Olsson	1885 Wånga		Askesum 1922
		åter 1924	Uggletorp Trärum 1929
Einar Hennig Andersson	1899 Skällvik	Söderköping 1927	Garpenberg 1928
<small>smidesarb</small>			
Karl August Pettersson	1858 Mogata		Hagsäter 1928
<i>Tallborg:</i>			
Johan Albert Andersson	1872 Skällvik		Död 1931
<small>(fadern byggmästare)</small>			
<small>sonen</small> Lars <u>Sten</u> Albert Andersson	1905 Skällvik	Mora 1931	<i>sen Ulleric</i>
<i>Stegeborg:</i>			
Gustaf Albin Karlsson	1879 Drothem	Söderköping 1907	S:t Johannes 1910
Johan Petter Färdig	1869 Gladhammar H	Tingstad 1921	Broddtorp 1933
Karl Gunnar Andersson	1897 Kaga	Normlösa 1933	Skönberga 1934
<i>Ulriksberg:</i>			
August Georg Andersson	1869 Ringarum	Hammantorp	Ringarum 1906

f.smeden

Skrivarudden:

Carl Johan Fallström 1838 Stjärnorp Död 1907

Trärum östergård:

Jan Olsson 1840 Sunne S:t Olai 1899

August Georg Andersson 1869 Ringarum Ringarum 1899 Degerhof 1900

Trärum Västergård.

Uggletorp:

Karl August Olsson 1885 Wånga infl 1929 Nartorp 1937

Ånglund:

Aron Evert Johansson 1900 Skällvik Landsberg Bottna 1928 kvar 37

Askesum:

Karl August Olsson 1885 Wånga Nartorp 1922 Nartorp 1924

Oskar Wilhelm Ask 1888 Skällvik Skärkind 1923 Börrum 1924

Löverum:

Axel Julius Johansson 1870 S:t Anna 1920 års bok Kvar 1937

såldt 1943

Haglund:

Johan Emanuel Karlsson 1899 Drothem Stegeborg 1927

hovslagare

som dräng

Smj. smedjan bettina "Nanhem"

Smidesmästare Isten Andersson
förvärvade fastigheten 1945

Samta smedjan var en 1800-tals-
smedja som revs på 1940-talet

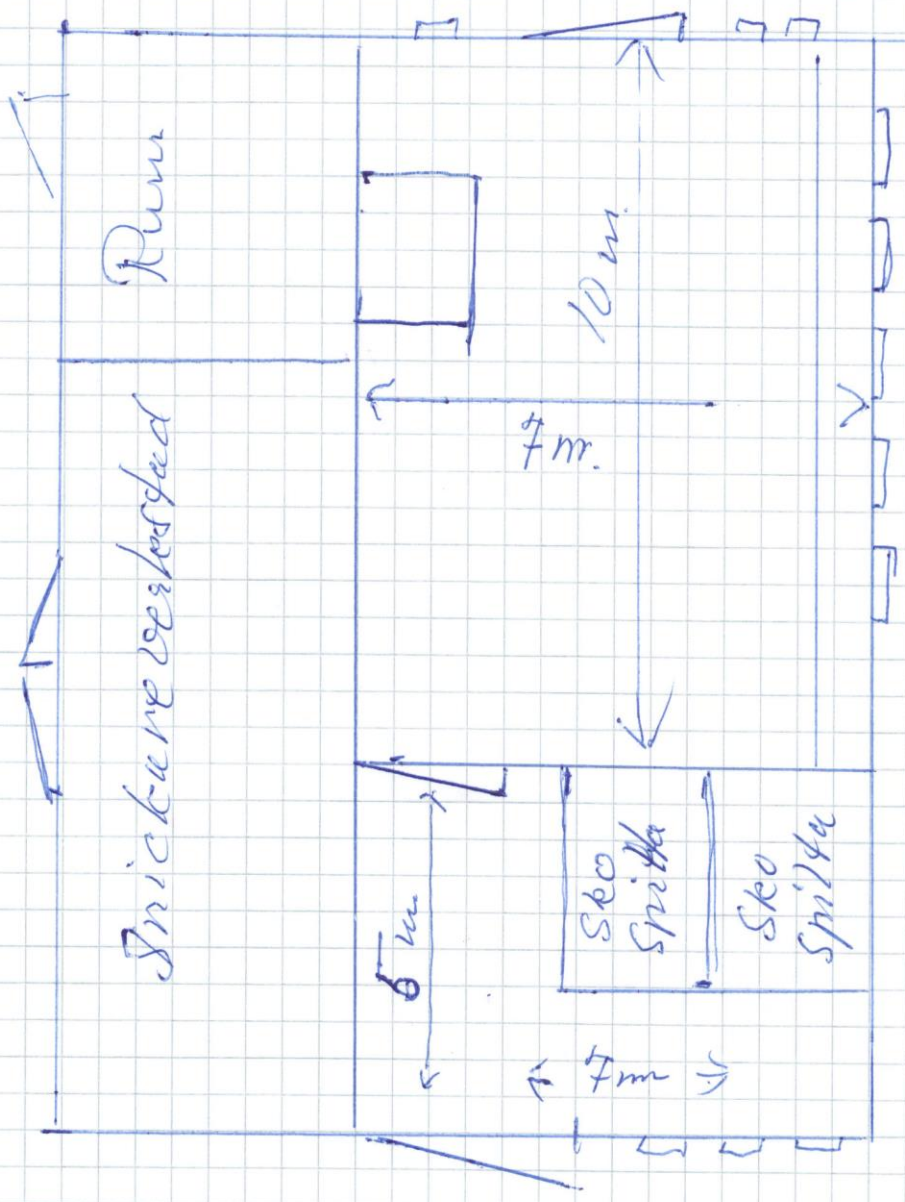
Undervåningen på nya smedjan
byggdes 1952, övervåningen byggdes
till bostad 1954, inflyttning 1955.
Isten Johansson slutade som smed
troligen alldeles i början av 1980-talet
Han sålde fastigheten 1983,

Uppgifterna hämtade ur böckerna:

Sveriges bebyggelse 1950

Vår Hembygd ^{och} Föderköpings
socknar 1998.

Marken

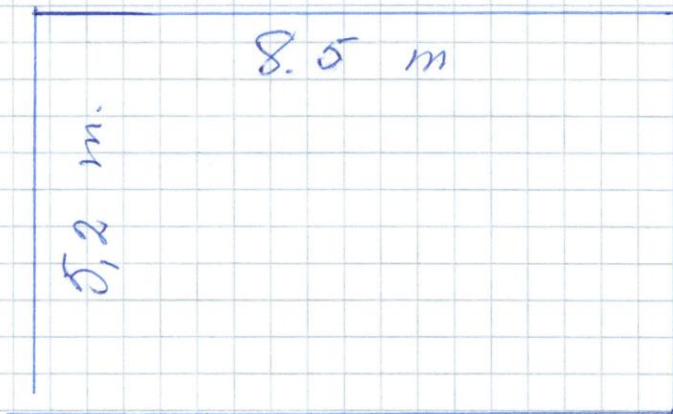

Mot Karlens

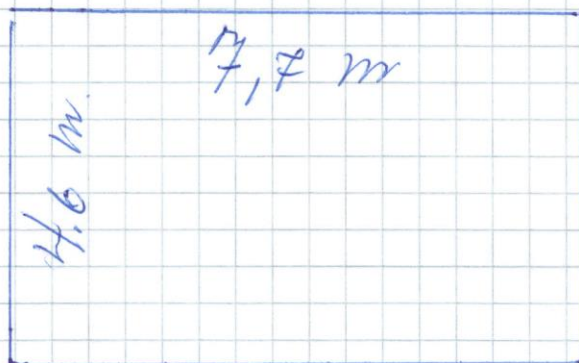
hans väg

Degerhof.

Löverum

Skomakare

Vid Norrängen = Ekelund mitt emot Minnet bodde John Fredriksson. Han kom från Horsvik på 20-talet.

Han höll till på ovanvåningen. Till hjälpmedel hade han träläster, järnläst när man spikade skorna, läder, symaskin. Pligg av trä (ev. asp) ca 1-2 cm långa, "tändstickstjocka", användes att sätta ihop sulan och ovanlädret.

Han halvsulade skor, satte på tåjärn och klackjärn, klackade skor. Det var vanligt med skor med träskobottnar. Man lästade ut skor som blivit för trånga. Skorna blöttes och en större läst stacks i, som tånjde ut skon.

När man satte på läder på skorna hamrade man lädret på insidan, skar till formen efter sulan, skar en försänkt linje, en ålla, att sy i. Det var ca 1 cm mellan var pligg av trä, sedan syddes sulan och ovanlädret ihop. Sedan putsades kanten. Detta sätt användes till damskor och finskor. Lädret köptes från Söderköping och Norrköping. Läderhandlaren i Norrköping hette Wilhelm Hertzberg. Han köpte även in skinn från olika djur.

Lädret kallades nöthudar och kalvskinn. Brunt läder till att halvsula skor med och svart läder till selar.

Harald Friberg bodde i Granlund vid Långlid. Han var verksam från 30-talet till slutet av 40-talet. Han hade en lam mamma som låg i köket. Han skrev priset för reparationen på skosulan, oftast 2-3 kr.

Verner Johansson i Nyalund var skomakare. Han var låghalt och hade träfot. Skomakare och skraddare var yrken som även en handikappad kunde ha.

I Nartorp fanns en skomakare som hette Edlund. Han bodde vid vägen mot Ormestorp.

Skomakare

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttade till, år
<i>Valbergstorpet, Bottna:</i>			
Carl Ludvig Karlsson	1874 Ringarum	Ringarum 1903	Landsberg Ö Bottna 1904 Ö Ny 906
<i>Carlsro:</i>			
Karl August Nilsson	1871 Mogata	Mogata 1906	Död 1921
Sven Ture Nilsson ^(skom.arb)	1887 Mogata	Mogata 1906	Mogata 1907
<i>Bråta östergård:</i>			
Karl Filip Pettersson	1854 Drothem	(Till hus)	Skönberga 1911
<i>Nyalund, Hammantorp:</i>			
Nils Johan Landqvist	1823 Mogata		Död 1902
Werner Elof Johansson	1895 Mogata	Bråddtorp 1921 Åter bor 1930-37	Dillnäs D 1927
<i>Kindtorp:</i>			
Olof Ludvig Valter Svensson	1886 S:t Anna skom. arb.		
<i>Granolund:</i>			
Carl Johan Friberg	1833 Skällvik		
Hjalmar Friberg	1869 Börrum		
s Karl Valter Friberg	1894 S:t Anna		
s Erik Algot Friberg	1898 Skällvik	Furudal Nartorp 1921 Mossebo,Listorp 1922	Söderköp 1923 Bor kvar 1937
Bror Harald Lind	1904 Skällvik	Listorp 1920	
<i>Grindstugan lilla Löten Stegeborg:</i>			
Filip Jeremias Carlstedt	1851 Skällvik		Stockholm 1910
<i>Långkärr, Trärum västergård:</i>			
Sven August Svensson	1828 Konungsund		Fattighuset 1903
Anders Peter Johansson	1862 Kimstad	Ö Eneby 1920	Kvar 1937
<i>Fixtorpet, Trärum Östergård:</i>			
Carl Emil Andersson	1868 Mörlunda	Kuddby 1903	S:t Anna 1904
Karl Filip Pettersson	1854 Drothem	Drothem 1905	Bråta östergd 1908 till(hus)
<i>Ekelund, lilla Ulvebo:</i>			
Johan August Lindqvist	1861 Å		Minnet 1901 Stockholm 1903 Östra Husby 1910 Vånga 1918 Skönberga 1927
Anders Gustaf Johansson	1878 Skällvik		
Klas Albert Karlsson ^(skom.arb.)	1860 V. Harg	Söderköping 1915	
Karl Anselm Karlsson ^(skom.arb.)	1883 Segerstad	Ormestorp 1910	
Johan Fredrik Fredriksson	1870 S:t Anna	Ö Bottna 1927	
<i>Glädjan Ytterby:</i>			
Carl Johan Nilsson	1866 S:t Anna		Norrköping 1899
<i>Sockenstugan:</i>			
Gustaf Robert Pettersson Sande'n	(hustrun barnmorska) 1869 Uddevalla	Uddevalla 1900	Ö Ny 1905
<i>Bråtsäter:</i>			
Karl Axel Karlsson	1884 Skönberga	Mogata 1912	Skönberga 1924

<i>Ormestorp:</i>			
Anders Johan Johansson	1849 Häradshammar		Död 1916
<i>Fridhem:</i>			
Karl August Lundqvist	1845 Ö Ny		Död 1931
<i>Furudal, Nartorp:</i>			
Erik Algot Friberg	1898 Skällvik	Granlund 1921	Granlund 1922
<i>Nartorp:</i>			
Anders Alfred Edlund	1848 Ringarum		Mogata 1924
<i>Tånglöt:</i>			
John Helge Edlund	1888 Skällvik	Söderköping 1921,	kvar 1937

Målare

Målarna fanns kvar längre på landbygden. Det är den yrkeskår som vi kommer ihåg flest utövare av.

De rörde själva ihop färgen av linolja och färgpulver, zinkvitt och terpentin. Till mörka färger tillsattes kimrök.

Till rödfärgen kokades rågmjöl, vatten, kopparvitriol ihop. Till det tillsattes linolja eller sältran.

En mycket flink målare var Henning Trysberg från Sörstad. Det sas att medhjälparen inte hann få på klistret på tapeten så snabbt som Trysberg satte upp tapeterna. En konkurent som ville vara giftig sa "Trysberg målar fönster och träffar någon gång bågarna."

Andra målare var Hasse Hansson och Nisse Nilsson i Stegeborg, David Johansson i Betel, Dart i Fröberga, Erland Johansson i Minnet Bottna, Harald Andersson i Båtsholm, Ragnar Wastesson i Lagnö, Leif Kvist i S Finnö.

En känd rödfärgare var Slaktar Arvid. Om honom går många historier, bl.a. att han sparade alla koräntor från slakten under köks-soffan. Dessa skulle han ha som åtel när han passade på räv på vinternätterna. Han led tydligen inte av höjdskräck. Det berättades att han band ihop flera stegar för att komma upp till gavelspetsen på lagårdarna när han rödfärgade.

Han var inte heller känd som den renligaste. Därför uppmärksammades att han vid ett kalas kom i bländande vit ny skjorta. Men när han blev varm och knäppte upp skjortan i halsen syntes den väl begagnade rödfärgarskjortan under.

Målare

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttar till, år
<i>Ekelund, Bottna, senare Lunda:</i>			
Johan Svensson	1856 Jonsberg	boende 1898	Lunda 1901 död 33
<i>Bråtsäter, Nartorp:</i>			
Gustaf August Malmqvist	1842 Skällvik		Död 1930
<i>Adolund:</i>			
Axel Adolf Trysberg	1893 S:t Anna	S:t Anna 1918	Ringarum 1924 Till Bråtsätter Nartorp 31
Karl Henning Trysberg	1888 Börrum	V Kolarbo 1913 (kom fr S:t Anna) åter Adolund	Ö Ny 1917 Lövhamnen 1927

Skräddare och sömmerskor.

I socknen fanns endast en skräddare som vi kommer ihåg. Det var Moqvist som bodde i Nartorp, i Fagervik vid sjön Trasken. Annars fanns skräddare i Hälla, bröderna Svensson som bodde mittemot varandra i Anneberg och Östra Lund. Skräddare Törnqvist bodde i sockenstugan i Mogata, Han var gift med barnmorskan.

Skräddaren anlätades när det gällde finkläder. Han tog mått, skar till, sydde, provade. Tygerna som användes var cheviot, kläde till frackar, vadmal, muslin, kamgarn, linne och lärft. Skjortor syddes hemma, för det mesta av flanell utan krage.

Vid Hälla Gropkvarn bodde "fröknarna i kvarna" Ellen och Sigrid Andersson. Båda var sömmerskor. De var fnittriga. De hade trampsymaskin. Det var finklänningar som syddes hos sömmerskan. Vardagskläder sydde man själv. Kunden hade med sig tyget, men ej mönster. Kunden fick komma dit ett par gånger för att prova. De ansågs inte dyra.

Britta Nilsson i Eknäs(Stegeborg) var sömmerska. Hon gick ett år i lära hos en sömmerska i Söderköping. Hon började som sömmerska 1936. Hon cyklade till kunden och sydde där. Var det lång väg stannade hon kvar över natt. Hon hade med sig tråd, nål, sax och mönster. Det var vanligt att man sydde om gamla kläder till framförallt barnkläder. Britta fortsatte även efter sitt giftermål att sy, slutade i mitten av 50-talet.

Sömmerskor var även Jenny i Fridhem, Spinknäs och Signe Magnusson i Vadstorp, Mogata.

Elektriska symaskiner kom efter kriget. Helge "Zig-Zag" Jonsson byggde om trampmaskiner till eldrift.

Hantverkare i Skällviks socken 1899 - 1937

Skräddare

Adohund:

Namn	Födelseort, år	Kom från, år	Flyttar till, år
Carl Fredrik Nilsson	1848 Misterhult		S:t Anna 1908
		S:t Anna 1911	V Kolarbo, 1919
	från V Kolarbo	till Minnet 1925	till Mogata 1931
Karl Edvin Svensson	1867 S:t Anna	Norrköping 1908	Norrköping 1909
<i>Strandsborg-Nyäng (Askesum)</i>			
Carl Johan Tollander	1864 Mogata		Tånglöt 1901
<i>Carlsborg L. Bottna</i>			
Johannes Johansson	1828 Tjällmo		Död 1903
<i>Björkbrinken:</i>			
Johan August Alfred Kassel	1839 Rumsquilla H		Å 1902
<i>Carlsro Ö Bottna:</i>			
Anders Fredrik Svensson	1854 Rönö	Ringarum 1903	Rönö 1905
<i>Backstugan Sjöhagen Ö Bråta:</i>			
Nils Peter Mokvist	1847 Jonsberg	Bor 1897	Död 1927
<i>Bråta Östergård:</i>			
Carl Fredrik Nilsson	1848 Misterhult		Ingebo? 1901
<i>Hagalund:</i>			
Erik Anders Sjölander	1809 Skönberga		Fattighuset 1903
<i>Hagtomta, Hammantorp:</i>			
Nils Anton Törnqvist	1859 Tåby	Ekensberg, Långlid 1901	Död 1927
sonen			
Georg Valentin Törnqvist	1885 Skällvik		
bor sen i förra skolhuset Bråta m h. Alice barnmorska			Söderköping 1927
<i>Ekensberg:</i>			
N. A. Törnqvist se ovan			
<i>Hagsund Nartorp:</i>			
Sven Svensson	1817 Skällvik		Död 1908
<i>Fagervik:</i>			
Karl Albert Moqvist	1873 S:t Anna	Gryt 1909	Kvar 37
<i>Tånglöt:</i>			
Carl Johan Tollander	1864 Mogata	Nyäng Askesum 1901	

Sömmerskor

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttade till, år
<i>Björkbrinken:</i>			
Clara Carolina Andersson	1877 Mogata		Söderköping 1905
<i>Nöden el Carlshäll:</i>			
Johanna Sofia Persson	1855 Skällvik		
<i>Uppäng, lilla:</i>			
Hilda Vilhelmina Larsson	1888 Skällvik		Östra Kolarbo 1914
Hilma Kristina Nilsson	1875 Gryt	Gryt 1936	
<i>Hällorna, Ö Bottna: sedan Grindstugan Löten</i>			
Karolina Vilhelmina Pettersson	1885 V.Ed H	Rönö 1919	Grindstugan, Löten 1920

Sjöhagen, Bråta:

Tekla Vilhelmina Moqvist 1885 Skällvik Söderköping 1927

Hagtomba:

Svea Sexia Törnqvist 1894 Skällvik Sköldinge 1918

Ormestorp: sedan *Ålhult*

Anna Viktoria Svensson 1888 Ringarum Mogata 1915 Ålhult 1918

Välö: (hos fam Öberg)

Jenny Kristina Johansson 1880 Tåby Hagen Stegeb. 1916 Mogata 1935

Nartorp:

Augusta Charlotta Karlsson f.d 1856 Skällvik S:t Olai 1924 Dammsätter Ormestorp 30
Död 1931

Emma Kristina Ny Äppelbo Kopparberg Nartorp 1922

L Ulvebo:

Hilma Amalia Jonsson 1875 Skällvik Kvar 1937

Stegeborgs postkontor:

Carolina Wilh. Pettersson 1885 V.Ed H Ålderdomsh. 1922

tillika postförestånderska

Stegeborg:

Gunhild Gertrud Elvira

Pettersson 1915 Norrköping Jonsbeg 1936 Jonsberg 1937

Ingrid Eva Maria Jonsson 1902 Gamleby Degerhof 1930 Söderköping 1931

Tvätterska

Arentorp, Sjöstugan:

Hilda Maria Jansson 1880 S:t Anna S:t Anna 1912 Söderköping 1913
S:t Anna 1916 Söderköping 1919
Bor 30 - 37

Nartorp:

Anna Viktoria Svensson 1888 Ringarum Ålhult 1920(där sömmerska)

Strykerska

Stegeborg:

Anna Helena Öberg 1870 Skällvik Kvar 1937

Sadelmakare

Så länge det fanns hästar på gårdarna, fanns det mycket arbete för sadelmakare. Stegeborg hade t.ex. ett 25-tal hästar och Torönsborg ungefär lika många fram till slutet av 40-talet.

I Moborg bodde Einar Landström som senare flyttade till Körninge i Mogata. Sadelmakaren var ambulerande. Han tillbringade en tid på varje gård där han satt och lagade selar och nytillverkade bl. a. selar, remmar, dragläder, stoppade putor till selar, gjorde drivremmar till transmissioner och lagade duken på självbindaren. Han hade en handdriven symaskin till vissa arbeten. Till grövre arbeten gjorde han håll med pryl, stoppade i beckträden, hade en tång att dra ut nålen med. Ofta gjordes en nedsänkt söm i lädret för att den skulle nötas mindre. Till redskapen hörde även en krokig kniv.

Det färdiga arbetet smordes in med sältran eller grävlingfett för att bli mjukt och smidigt.

Det fanns en sadelmakare som hette Frid som åkte cykel mellan gårdarna.

	Födelseår,ort	kom från	flyttade till
<i>Moborg Bråta:</i>			
Karl Einar Landström	1895 Drothem	Mogata 1936	
<i>Skogsborg el Uppängen nr 1 Nartorp:</i>			
Håkan Emil Boman	1907 Mogata	Mogata 1932	Mogata 1932

Fiskare

Vid Stegeborg fanns bröderna Cederman, Torvald Svensson och Anselm Andersson som fiskare. På Eknön fanns Erik Wåhlin och han hade bl.a Hasse Hansson och Olavi Kettunen som fiskardrängar. Olavi kom som krigsbarn dit och stannade sedan kvar i Sverige. Wåhlin var verksam till slutet av 1960-talet. Vid Notudden var Ejnar Johansson både bonde och fiskare. Fisken levererades till fiskeriföreningen. På 1930-talet började transporter med lastbil in till Norrköping. Detta skedde två dagar i veckan. Man sände även fisk med bussen. Bussen var försedd med en koffert eller pakethållare längst bak där fisken lastades. Lastbilen och bussen hade tomlådor med tillbaka.

Fiskemetoderna var att lägga långrev, betad med mask eller löjor(löger), lägga nät eller skötar, sätta gäddsaxar när det var is, dra not eller använda ryssjor. När man fiskade med skötar började arbetet vid ett- tvåtiden på natten. Fisket skulle vara klart till klockan åtta på morgonen för då kom lastbilen och hämtade. Ibland hände det att man fick 100 kg gädda per vecka. När man fiskade använde man en roddsump, som hade en sump i aktern. Fisken lades över i en sump hemmavid för att vara färsk på leveransdagarna. Strömmingen levererades varje dag. Man hade inte tillgång till is, så den såldes samma dag. Här var det pinfärsk fisk. Man fiskade gädda, abborre, gös, mört som torkades, lake på vintern, ål, braxen, sutare, id, som togs med håv i bäckar när den lekte, sutter och simpor. Alla var dock inte lämpliga till avsalu. Av prigg kokade man olja. Vassbuk, små strömming, användes till ansjovis och även som matfisk. Dessa kunde man få mycket av när man drog not. En not är ett nät som läggs i en stor båge och dras in över bockar. Detta var ett tungt arbete och fordrade flera män som samarbetade. Att pulsa var att stänga av en vik med nät och stöta med en granrisruska i vattnet för att skrämma fisken i nätet. Man skar också ut en vinkel i vassen och lade näten och skrämde i fisken. I äldre tider användes även ljuster och bloss för att fånga ål. Senare användes Primuslykta eller ett bilbatteri och en lampa. Det hände att man stack ljustret i en gren på botten. Det var aldrig så mycket ål som året efter att en död häst hade sänkts i vattnet på vintern.

På 1940 talet drog man not på isen före Ettersundet och fick cirka två ton fisk. Det blev ett halvt lastbilslass då bilarna lastade fyra eller fem ton på den här tiden.

Gäddfisket var förbjudet under lektiden på våren. Den inföll i slutet av april, början av maj och pågick i cirka två veckor. Förbudet togs bort någon gång i slutet av 1960-talet. Man planerade ut gädda och gös för att säkra beståndet.

Fiskeri föreningen bestämde priset efter tillgång och efterfrågan.

Fiskeriföreningen hade en affär på Hospitalsgatan och en i Norra Promenaden. Chef för fiskeriföreningen var Folke Jonsson från Hindö i S:t Anna. I Söderköping såldes fisken hos Jonsson på Skönbergagatan och även i en affär på Ågatan. På 1950 och 1960-talet körde en man vid namn Martinsson omkring och sålde fisk. Ebbe Södling hade fiskaffär i Söderköping och hämtade fisk vid tåget. Det var då även västkustfisk. Kalle Öberg som bodde vid Yxeltorpsviken fiskade och for runt på cykel och sålde fisk.

Fiskare

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttar till, år
<i>Notudden, Degerhof:</i>			
Adolf Fredrik Magnusson	1860 S:t Anna	Boende 1898	Söderköping 1933
<i>Carlsborg Lilla Bottna:</i>			
Magnus Wilhelm Nylin	1835 Skällvik		Ö Ny 1899
<i>Skrivarudden:</i>			
Frans Gustaf Hansson	1848 Mogata		Död 1900
Carl Gustaf Ringdal	1877 Skällvik	Almudden Eknön 1902	Ö Ny 1911
Magnus Peter Ringdal	1848 Skällvik	S:t Anna 1902	Ö Ny 1904
Ture Malkolm Cederman	1885 Ö Ny	Ö Ny 1911	Ö Ny 1920
		åter fr Ö Ny 1926	Ö Ny 1931
Conrad Napoleon Cederman	1887 Ö Ny	Ö Ny 1911	Ö ny 1920
Johan Henrik Cederman	1884 S:t Johannes	S:t Johannes 1920	Å 1927
Oskar Vilhelm Cederman	1893 Ö Ny	Ö Ny 1923	Söderköping 1931
		åter Eknön 32, Hederligstorp 32-34	
<i>Almudden, Eknön:</i>			
Erik August Wählin	1900 Skällvik		
<i>Fiskardrängar:</i>			
broder Axel Peter Wählin	1904 Skällvik	(bodde tid. Norra Kanten Eknön -32)	
Helge Hjalmar Sandberg	1899 Å	Ö Ny 1927	Rönö 1929
Karl Olof Gustaf Nilsson	1914 Ö Ny	Ö Ny 31	Ö Ny 1932
		Häradshammar 1932	
<i>Gibbonäs:</i>			
Karl Edvard Larsson	1882 Gryt	Jonsberg 1912	Nartorp 1913
Johan Filip Andersson	1864 Mogata	Mogata 1913	Ringarum 1916
<i>Adolund:</i>			
Axel Ivan Adrian Pettersson	1877 S:t Anna	S:t Anna 1915	S:t Anna 1927
<i>Välö:</i>			
Anselm Andersson	1891 Börrum	Mogata 1932	
<i>Yxeltorp:</i>			
Folke Daniel Andersson	1904 Mogata		
Levi Valentin Andersson	1904 Mogata	30-37 boken	
<i>Stegborg Back:</i>			
Sven Gösta Sandberg	1906 Sthlm	Västrum 1934	Västrum 1935
Ernst Bertil Eriksson	1910 Jonsberg	Jonsberg 1934	

Kvarnar och mjölnare.

Kvarnar fanns vid Hälla, Yxeltorp och Degerhof vid Stenbrinkebäcken. Långt tidigare även en väderkvarn vid Degerhof.

Den kvarn som mest anlätades verkade vara Gropkvarn vid Hälla. Tidigare har även funnits Stenhuskvarn och Hults kvarn.

De sista mjölnarna vid Yxeltorp hette Johansson och Einar Karlsson. Kvarnen lades ner vid slutet av 30-talet. Den hade flera kvarnstenar. Den drevs av en vattenturbin som matades via en tunnel från kvarndammen. På sommaren när vattnet tröt användes en råoljemotor som gick sakta, ett slag i minuten enligt Birger Hansson i Stegeborg. Kvarnen var i tre våningar. I bottenplanet fanns turbinen och här kom även det färdigmalda mjölet fram. På mellanplanet togs säden in och där fanns också en lägenhet på ett rum och kök. På översta planet fanns ett övernattningsrum och ett lagerutrymme dit varorna togs upp med hiss, en anordning som fungerade genom att en kedja snurrades upp runt en stock som roterade via transmissionen. Kvarnen hade många kunder från Vikbolandet. Det fanns ett stall att ställa in hästar i och ett rum med järnspis att övernatta i, om inte malningen blev klar samma dag.

Kvarnen revs under kriget till bränsle.

Hälla stenhuskvarn drevs under kriget. Mjölnaren hette Forse'n. Nedlagd 1946.

I Hälla gropkvarn var den siste mjölnaren Yngve Ottosson. Han var kvar fram på 60-talet.

Till kvarnen åkte man med enbetshest. Det vanliga var att man malde en säck vete och en säck råg. Varje säck vägde 75 till 100 kg. När man malde gröpe till korna tog man fullt lass ca 20 säckar om 75 kg vardera. Antingen kunde man vänta kvar i kvarnen eller hämta det malda nästa dag. Många reste lång väg för att mala.

Maltullen var tidigare den andel av säden som fick lämnas i ersättning för malningen. I senare tid betalades en summa/kg. 1929 kostade det 1,20 kr att mala 100 kg gröpe.

Gropkvarn ägdes av "Fröknarna i kvarna" Ellen och Sigrid Andersson. De äldsta delarna är från mitten av 1700-talet.

Stora kvarnhuset av trä uppfört 1918. Kvarnverket omfattar 3 par stenar, 2 valsverk, 2 rensverk, 1 havrekross, samt drives av två stycken turbiner varav en dubbel, detta enligt Sveriges bebyggelse del 8. Kvarnen drevs till 1962.

Man körde även säd med båtar till Söderköping.

ca 1900
* Kvarnen byggdes av pat Andersson på Stegeborg som byggde sig och fide säd på norra delen av Stegeborg (Norra Lagård)

råg kr Yxeltorp.

Mjöltnare

Yxeltorp kvarngård:

Oskar Fredrik Lind	1854 Börrum	<i>från</i> Ringarum 1906	<i>till</i> Vinsätter 1906 Död 1915
Erik Svante Wallberg	1880 V Husby	Drothem 1908	Mogata 1908
John Valdemar Johansson	1882 Björsäter	trol 1913	Ö Ny 1913
John Herbert Nore'n	1890 Ö Ny	Övergarn C 1920	Ö Ny 1920
Henning Gottfrid Gustafsson	1893 Mölltorp R	Hycklinge 1922	Ringarum 1928
Jonas Arvid Emanuel Karlsson	1890 Dalhem H	Tjärstad 1923	Ödeshög 1923
Karl Oskar Karlsson Linder	1878 Askeby	Vreta Kloster 1926	Ringrum 1926
Johan Anton Johanson	1878 Rönö	Sörmland 1932	Mjölby 1932
Josef Leonard Svensson	1884 Jonsberg	Stegeborg 1937	Styrstad 1937
Johan Einar Karlsson	1899 Drothem		

Snickare

Det fanns byggnadssnickare och finsnickare.

Arne Artur Karlssoni Rosenberg vid Minnet byggde hus från 1930-talet till 1970 talet. Hans anställda var Göte i Margretelund och Lars Andersson.

Adolf Andersson i Björkliden var byggmästare Han gjorde också ritningar. Han var verksam från 20-talet fram till på 40-talet.

Albin Andersson i Vinsätter var en ansedd byggare. Han var gårdssnickare vid Stegeborg.

August Andersson i Karlsborg gjorde fönster m.m. Han hade hyvelbänken i köket och det var fullt av hyvelkanor på golvet. Men på lördagen städades det av och gjordes helgfint. Han var verksam fram till 30-talet.

Karl Gustaf Nilsson vid Furudal gjorde också fönster. Han var verksam från 30-talet till 60-talet.

När man tillverkade trähjul använde man björk till ekrar, kubben av ek,löten(hjulringen) av björk. Snickarna gjorde även trädelar till selar,s.k. lokträ.

Finsnickare var möbelsnickare Svensson i Lunda och Konrad Johansson i Ytterby. Den senare var lantbrukare och hade snickeriet endast som hobby. Han tillverkade tavelramar, skålar ljusstakar m.m.

Det fanns en såg mellan Gibbonäs och Ytterby. Där tillverkades byckar.

Byggmästare

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttade till, år
<i>Kindtorp:</i>			
Adolf Fredrik Efr. Svensson	1875 Skällvik		Norrköping 1905
<i>Björkliden Nartorp:</i>			
Gustaf Adolf Andersson	1866 Skällvik		kvar 1937
Karl Anton Andersson	1868 Skällvik		Österåker D 1919
		Åter fr Österåker D 1922	kvar 37
<i>Bråtsätter: senare Evertsberg Askesum 1912</i>			
David Engelbrekt Johansson	1880 Skällvik		Ukna 1916
<i>Tallborg:</i>			
Lars Peter Andersson	1836 Loftahammar		Död 1909
<i>Lunda:</i>			
Axel Reinhold Andersson	1880 S:t Anna	S:t Anna 1926	S:t Anna 1927
<i>Sjöhagen Bråta:</i>			
Karl Viktor Andersson	1993 Söderköping	Kvar 30-37	

Snickare

<i>Lövhagen, Backstugan u. Arentorp:</i>			
Frans Enock Karlsson	1840 Skällvik		S:t Anna 1904
Anders Peter Wisting	1866 Ö Ny	Ö Ny 1904	Ö Ny 1910
Axel Reinhold Andersson	1880 S:t Anna	Kindtorp 1910	L. Ulvebo 1914
sedan Lilla Ulvebo			S:t Anna 1916
Ernst Oskar Trysberg	1885 Ringarum	S:t Anna 1914	Rönö 1919
Olof August Andersson	1876 S:t Anna	Karlsborg, Bottna 1919	Karlsborg 1927
Karl Johan Ivar Karlsson	1876 Å		Ringarum 1920
<i>Botentorp:</i>			
Karl Anton Andersson	1868 Skällvik		Nartorp 1906
<i>Landsberg Ö Bottna:</i>			
Frans Enock Karlsson	1840 Skällvik	S:t Anna 1907 (församlingsniskare)	Död 1917
<i>St Bottna:</i>			
Johan August Nilsson	1847 Skällvik	Brännkyrka Sthlm 1921	död 1923
<i>Minnet:</i>			
Karl Gustaf Andersson	1839 Skällvik		Död 1922
<i>Degerhof:</i>			
Karl Gustaf Hansson	1840 Tidarsrum	Borg 1908	Död 1908
Gustaf Verner Pettersson	1865 Mogata		Mogata 1903
Carl Gustaf Ferdinand Lindgren (slöjdare)	1878 Ringarum		V Husby 1905
Karl Johan Svensson	1874 Törnsfall	Borg 1911	Söderköping 1912
<i>Gibbonäs:</i>			
Axel Julius Axse'n	1867 Hedvig	S:t Olai 1908	Drothem 1910
Karl Konrad Karlsson	1890 Jonsberg	Börrium 1926	Ekeberg Nartorp 30
<i>Aspelund Hammantorp:</i>			
Gustaf Alfred Svensson	1854 Ukna		Börrium 1911
s Johan Martin Svensson	1889 Tingstad		
senare i Kruktorpet Korsnäs		Börrium 1915	Börrium 1916
åter till Gropdalen		Börrium 1917	S:t Anna 1917

<i>Kindtorp:</i>			
Axel Reinhold Andersson	1880 S:t Anna		St Arentorp 1910
<i>Nartorp Björkliden:</i>			
Karl Anton Andersson	1868 Skällvik		
<i>Ormestorp:</i>			
Carl Anton Andersson	1868 Skällvik		Botentorp 1901
Adolf Henry Andersson	1891 Skällvik	Björkliden Nartorp 1915	Söderköp. 1923
<i>Rosendal, Stegeborg:</i>			
Gustaf Alfred Svensson	1854 Ukna	Ö Ryd 1900	Hultbacka 1903 Hammantorp 1908
<i>Skrivarudden:</i>			
Gustaf Wilhelm Carlsson	1867 Tåby	Skönberga 1909	
<i>Stegeborg:</i>			
Johan Magnus Nilsson	1866 Rönö	Ulriksberg Stegeb. 1911	Tåby 1916
Johan Alfred Gustafsson	1859 Djursdala H	Skönberga 1915	Skönberga 1916
Johan Axel Gustafsson	1861 Valla Nyköp.		Kuddby 1921
<i>Lerbo:</i>			
Gustaf Vilhelm Karlsson	1867 Tåby		Drothem 1913
Johan Axel Gustafsson	1861 Valla Nyköping	Ö Stenby 1913	
<i>Hyttan:</i>			
Karl Gustaf Artur Öberg	1907 Skällvik		
<i>Ängen, Bottna:</i>			
Adolf Fredrik Hallström	1834 Skällvik		
<i>Ekelund el Fölhagen u. Herrborum:</i>			
Emil Teodor Söderström	1871 Skällvik	Gibbonäs 1902	S:t Anna 1911
<i>Aspkullen, Välö:</i>			
Fritz Sture Paulinus			
Fransson Gillgård(måg i huset)	1888 Ålem H	Ålem 1913 Ålem 1923	Ålem 1920 Söderköping 1929
<i>Yxeltorp:</i>			
Albin Valentin Strömqvist	1891 Ö Ny	Drothem 1919 Yxeltorp 1920	Åter S:t Johannes 1922
<i>Nartorp:</i>			
Karl Gustaf Adelan			
Vahlström snick.förman	1879 Gryt	Ringarum 1916	Drothem 1922
Otto Martin Svensson	1874 S:t Olai	Mogata 1915	
Carl Johan Pettersson	1871 Skällvik	Mogata 1917	Mogata 1920
s. Johan Erik Ragnar P	1895 Skällvik	Mogata 1917	Mogata 1920
Gustaf Algot Karlsson	1897 Svärta D	V Vingåker 1920	V Vingåker 1923
Karl Gustaf Karlsson	1864 Ringarum		Ö Eneby 1926
Otto Marcus Svensson	1874 S:t Olai		Död 1928
<i>Ekeberga:</i>			
Karl Konrad Karlsson	1890 Jonsberg	Gibbonäs 1930	
<i>Berget:</i>			
Carl Johan Olsson	1867 Skällvik	bor 30-37	
<i>Bergkvara:</i>			
Karl Axel Emil Törnberg	1869 Hannäs	bor 30 - 37	

Adolund:

Emil Teodor Söderström 1871 Skällvik S:t Anna 1935

Spinknäs:

Eskil Martin Valentin
Vastesson 1994 Skällvik Västersäter(Stolpa) 33

Andra inom byggbranschen*Botentorp: Senare Dala Bråta*

Johan Filip Filipsson 1870 Skönberga

Byggnadsarbetare

Carlsborg Bottna.

Carl Johan Alfred Pettersson 1848 Skällvik

timmerarbetare

Olof August Andersson 1876 S:t Anna S:t Anna 1911 Lövhagen 1919
timmerarbetare, snickare åter Karlsborg 1927 Kvar 30-37

En stuga vid Ö Bottna:

Jonas Gustaf Fritiof
Fredriksson 1884 S:t Anna S:t Anna 1913 Österborg 1916

byggnadsarbetare

Moborg, Bråta:

Johan Artur Hesekil Svensson 1887 Skällvik

cementarbetare

b. Johan Oskar Svensson 1884 Skällvik Nartorp 1914

byggnadsarbetare

Dala, Bråta mellangård:

Johan Filip Filipsson 1870 Skönberga L. Hammantorp 1915 Kvar 37

byggnadsarbetare

Erik Simon Johansson 1876 Skönberga Örby Bråta 1915 L Uppäng 1920

byggnadsarbetare

sonen Erik Gustaf Eriksson 1907 Skällvik Bor 30 -37

Lunda, Hagalund:

Johan Einar Svensson 1891 Skällvik

byggnadsarbetare

Björkliden Nartorp:

Adolf Henry Andersson 1891 Skällvik

byggnadsarbetare

Nartorp:

Karl Axel Emil Törnberg 1870 Hannäs

Björkbråten, Ålhult:

Otto Wilhelm Hellström 1881 Tuna H Borg 1912 Västrum H 1913

Vinsäter:

Karl Albin Lind 1891 Skällvik Kvar 30-37

Skogsborg, Nartorp:

Karl Emil Andersson 1878 Tryserum 30-37 tid gruvarb

Stensättare

Detta var ett udda hantverk som endast hade få utövare. I Skällvik fanns "Sten-Erse" Ernst Pettersson i Talmanstorp. Hans bror Gotthard var också behjälplig.

En stensättare tog ut berg dvs spräckte loss lagom stora stenar ur berget till husgrunder, källare, broar och stenstolpar till grindar.

Sten-Erse har gjort källare vid Österborg 1917 och Kindtorp och vid Degerhof gjorde han husgrund 1911 och källare 1920. Han högg in årtalen i stenen.

Han arbetade även åt vägverket med att bygga broar på landsvägen, bl.a. två broar vid Stenbrinken, Degerhof, men de är bortgrävda vid senare arbeten på vägen.

Redskapen var stubbrytare, spett, handborr, kilar, mejsel och slägga. Man la granrisruskor som en krage runt borret för att skydda sig mot splitter.

Senare var han också sprängare. Han levde fram till 1960-talet.

Stenarbetare

<i>Björkbrinken:</i>			
Carl Gustaf Carlsson	1837 Skällvik		Ålderdomshemmet 1918
<i>Moborg,^{sen} Talmanstorp:</i>			
Ernst Emanuel Pettersson	1883 Börrum	Mogata 1912 L Ulvebo 1927	L. Ulvebo 1919
<i>Eknön:</i>			
Johan Edvin Johansson	1889 Skällvik	Skarpan 1913	Rönö 1914
<i>Å församlingen skrivne:</i>			
Set Erik Rickard Johansson	1878 Skällvik		Norra Amerika
<i>Landsberg:</i>			
Ivan Teodor Forsström	1900 Drothem		
Adolf Erland Johansson	1907 Skällvik	S:t Anna 1929	Degerhof 1930
<i>Skarpan:</i>			
Hans Gunnar Reinhold			
Johansson	1906 Skällvik		
Karl Gustaf Johansson	1895 Skällvik		Kuddby
<i>1921 Ytterby:</i>			
Arvid Julius Svensson	1893 Mogata	Degerhof 1922	å försl. skrivne 25
<i>St Uppäng:</i>			
Adolf Edvard Johansson	1907 Skällvik	L Uppäng 1928	S:t Anna 1928

Cykelverkstaden

Arne "Monark" Johansson verkade först i Måntorpet. Det var tillbyggt en verkstad i ena änden av huset. Senare byggde han en ny verkstad, det hus som numera är privatbostad och kallas Björkdungen.

Han fanns vid 30-talets början. Han lagade och sålde cyklar, av märket Monark därav smeknamnet. Han arbetade mestadels ensam men sonen Börje hjälpte ibland till.

Ingången i nya verkstaden var från vägen. Åt öster var verkstaden, åt väster en lokal med nya cyklar till försäljning. Där fanns även ett kontor och ett lager.

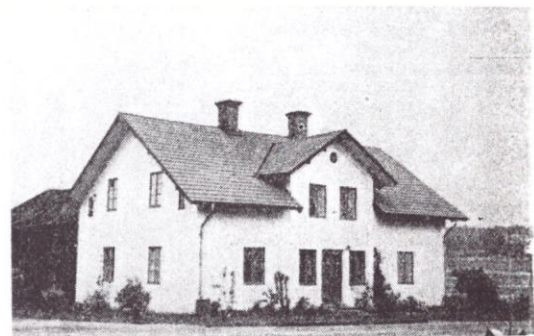
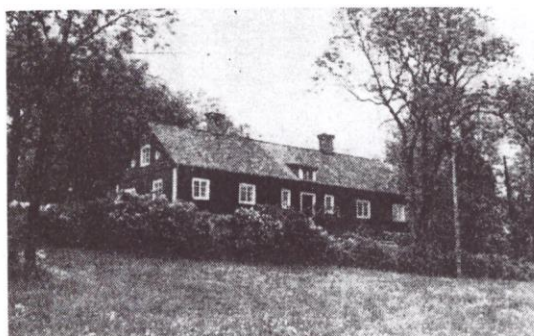
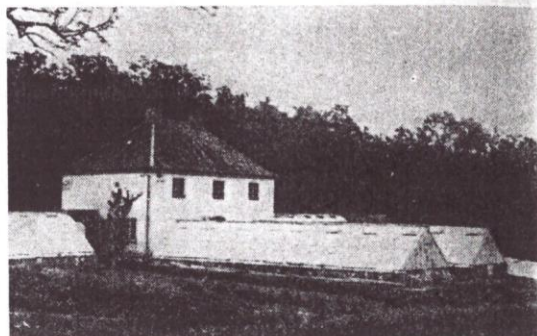
Han hade det lite rörigt, men var alltid tjänsvillig och hjälpte alltid till. Han var dessutom ganska billig. Han flyttade senare till Strolångens hållplats där han reparerade motorsågar.

Andra cykelmärken som fanns var Nordstjärnan, Hermes, Crescent, Fram, Vega, Husqvarna, Rex och Stanley. En cykel kunde kosta 100-150 kr på 30-talet. Månadslönen var 25-30 kr, så det var lika dyrt då att köpa cykel, som att köpa bil idag. Barnen fick cykla på för stora vuxencyklar. Egen cykel fick man först när man börjat jobba.

Andra cykelreparatörer var Mårten Jonsson i Back Mogata, Stendahl i Vårbacka Mogata, senare i Söderköping och Cykel Olle i Nartorp.

	födelseår,ort	kom från
<i>Lunda:</i> Arne Edvin Johansson	1913 Rönö	Mogata 1937

Bild 1. Spinknäs 1^a, Stegeborg: 21 ha, 9 åker, 12 skog m. m. Tax. 13.400. Trä, 1905, 2 läg., 3 rum, 2 kök, 1 hall. El. Ekonomibygn., trä, 1938, för 2 hästar o. 7 nötkr. — Lantbr. Ivar Karlström; barn: Ruth, Folke, Ingrid, Sven, Torsten, Edvin, Kerstin, Birgit, Karin, Ulla.

Bild 2. Stegeborg, Inspektorsvillan, Stegeborg: Trä, 1920, 3 rum, 4 gästrum, 1 kök, 1 hall, käll. m. tvättst. El, v, avl, cv, vv, wc, badr. Disp. av befallningsman Gustaf o. Tyra Hagert; barn: Christer. — Godsförv. Ragnar Danielsson.

Bild 3. Stegeborg, Långkatekesen, Stegeborg: Trä, mitten av 1700-talet, 7 rum, 1 kök, 2 hallar, käll. El, v, avl, vv, wc, badr. — Godsförv. Ragnar Danielsson.

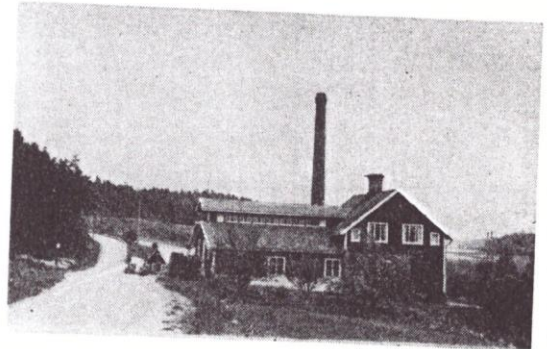
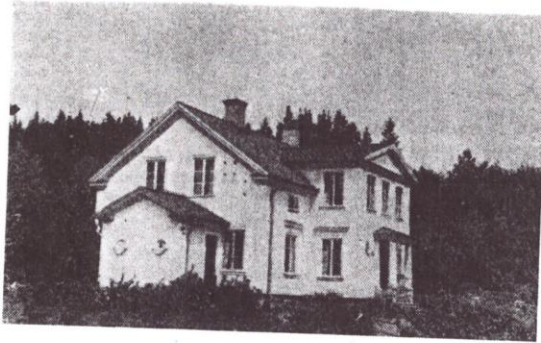
Bild 4. Stegeborg, Trädgårdsmästargården, Stegeborg: Sten, 1917, 2 rum, 1 kök, 1 hall, 1 elevrum, 1 hantverkarrum. El, v, avl, cv, wc. Trädg. omfattar 4 växthus m. centraluppvärmning, 1 bänkård bestående av 180 bänkfönster,

2 ha frilandsodling, 200 fruktträd samt 400 bärbuskar. På friland odlas huvudsakl. grönsaker o. bär, i bänk div. plantor o. meloner. Växt husutrymmet upptages vintertid av blomsterodling, i övrigt av gurkor, tomater o. vindruvor. Trädg. sysselsätter 3—4 man. Trädg.mäst. Ivar o. Ester Isacson; barn: Aina. — Godsförv. Ragnar Danielsson.

Bild 5. Stegeborg, Stenvillan, Stegeborg: Sten omkr. 1800, 2 rum, 1 kök, 1 hall. El, v, avl, cv, vv, wc, badr. Disp. av målarmäst. Gustaf o. Edit Carlsson; barn: Gunborg. — Godsförv. Ragnar Danielsson.

Bild 6. Stegeborg, Gamla Mejeriet, Stegeborg: Sten, revet., senare hälften av 1800-talet, 3 läg, 5 rum, 3 kök, 2 hallar. El, v, avl, cv, vv, wc, badr. 2 läg. disp. av målarmäst. Nils o. Mar Nilsson (barn: Lisbeth, Kerstin) samt trädg. Rune o. Vivan Johansson (barn: Jerry, Johnny) — Godsförv. Ragnar Danielsson.

Bild 1. Ytterby, Söderköping: Förvärvad 1949. Trä, revet., omkr. 1850, 7 rum, 1 kök, 2 hallar. Rest. o. mod. 1930. El, v, avl, cv, vv. 2 flygelbyggn., trä, den norra, 1 gästrum, ekonomiutrymmen. Södra flygelbyggn., trä, 1930, 5 gästrum, 1 matsal, 1 kök. El, badr. Firma: Ytterby Pensionat. Inneh. frk. Rut Johansson. — Fru Hilda Johansson; barn: Märta, Rut, Greta, Olga.

Bild 2. Ytterby 1^a mfl, Gibbonäs, Söderköping: 283 ha, 70 åker, 213 skog m. m. Tax. 127.400 (96.700, 30.700). Till släkten 1867, förvärvad 1948. Trä, omkr. 1835, 6 rum, 1 kök, 2 hallar, käll. m. tvättst. Omb. 1906, rest. 1934, mod. 1950. El, v, avl, wc, badr. Ekonomibyggn., trä, 1924, för 10 hästar o. 45 nötkr. — Godsäg. Gösta o. Märta Schenholm.

Bild 3. Ytterby 1^a mfl, Gibbonäs, Haga, Börum: 200 m. fr. busshpl. Trä, 3 läg., 3 rum, 3 kök, 1 hall. 2 läg. disp. av jordbr.arb. Karl-Gustav Carlsson samt jordbr.arb. Håkan o. Maj-Lis Karlsson (barn: Karin, Lars-Ake). — Godsäg. Gösta Schenholm.

Bild 4. Ytterby 1^a mfl, Gibbonäs, Landsek, Söderköping: 400 m. fr. busshpl. 1 rum, 1 kök. Mod. 1942. El. Flygelbyggn., trä, 1835, 4 rum, 1 kök. El. Bost.huset Höja, trä, 1907, 1 rum, 1 kök. El. Bost.huset Lerkullen, trä, omkr. 1840, 1 rum, 1 kök. El. — Godsäg. Gösta Schenholm.

Bild 5. Ytterby 1^a, Ytterå, Söderköping: Vid busshpl. 3.850 kvm. Tax. 10.000 (600, 9.400). Förvärvad 1941. Trä, 1911, 3 rum, 1 kök, 1 verkst.lokal, 1 kontor. Mod. 1941. El, v, avl. Firma: Sten Anderssons Smides- & Reparationsverkstad. — Smidesmäst. Sten o. Agnes Andersson.

Bild 6. Ålhult 1^a, Söderköping: 269 ha, 29 åker, 240 skog m. m. Tax. 61.100 (38.700, 22.400). Trä, 4 rum, 1 kök, 1 hall. Rest. 1927. El. Bost.hus, trä, 1 rum, 1 kök. Mod. 1945. El, v, avl, wc. Bost.hus, trä, 2 rum, 1 kök, 1 hall. Mod. 1944. El, v, avl. Ekonomibyggn., trä, omkr. 1870, för 4 hästar o. 12 nötkr. Omb. 1920. — Birger Eriks-son.

Trädgårdsmästare

Det fanns trädgårdmästeri vid Stegeborg och vid Karlshamn.

Trädgårdsmästeriet vid Stegeborg fungerade året runt. Man hade frutträd och bärbuskar och odlingar på Slottsholmen och vid ”Trädgården”, nuvarande hotellet. Det fanns blommor, frukt och grönsaker till försäljning. Man drev även fram blommor till jul. På vintern lade man vassmattor över växthusen. Uppvärmningen var med ved. I dag står vindruvshuset kvar. Sista trädgårdsmästaren var Isaksson.

Vid Karlshamn var Axel Karlsson ägare. Han efterträddes av sin dotter Adele med maken Rickard Andersson.

Där fanns två växthus, där Agnetas hus står, och mycket drivbänkar. Man odlade blommor jordgubbar, grönsaker och utplanteringsväxter.

Trädgårdsmästare

Namn	Födelseår, ort	Kom fram, år	Flyttar till, år
<i>Stegeborg:</i>			
Albin Ludvig Svensson	1868 Rönö		Aspkullen 1900 Finland 1901
Gustaf Vilhelm Ebbeson	1867 Norrköping	Skönberga 1900	Tåby 1901
Frans Ivar Eklund	1870 Skällvik	Vaxholm 1901	Veddige Hall.1904
Karl Viktor Nilsson	1864 Misterhult	Skönberga 1908	Stockholm 1911
Axel Olofsson Starbäck	1867 Rönö	Tåby 1910	Å 1916
Karl Oskar Fabian Larsson	1890 V Vingåker	S:t Olai N-ping 1916	Kvillinge 1917
Hugo Reinhold Karle'n	1891 Rö Sthlm	Lövö Sthlm 1917	Halland 1919
Johannes Mattias Frejd	1893 Torshälla D	Turinge Sthlm 1919	S.Sallerö M 1922
Helge Reinhold Carle'n	1891 Rö Sthlm	Halland 1922	V Husby 1924
Gustaf August Urbom	1876 S:t Lars	Ö Ed H 1924	Ukna 1925
Karl Robert Åhrman	1869 Arboga	Engelbrekt A 1924	Fångtorp 1925 Mogata 1927 Drothem 1926
Karl Edvard Andersson	1894 St Lundby P	Skönberga 1925	
<i>Bernhard Hardolf Albert Svensson</i>			
trädgårdsarrendator	1896 Åtvid	Åtvid 1926	Dalhem H 1928
Karl Henry Artur Svensson	1895 Åtvid	Åtvid 1926	Skärkind 1928
Ernst Gustaf Karlsson	1897 Husby-Rekane	St Malm D 1928	Tryserum 1929
Gunnar Reinhold Andersson	1909 Skällvik	Ulricehamn 1934	Tryserum 34
Hugo Teodor Gustafsson	1910 Vist	Vånga 1934	Borg 1934
Fritz Ferdinand Johansson	1891 Sthlm	Sthlm 1935	Otterstad R 1936
Knut Harald Fr Ekström	1090 Ringarum	Vikingstad 1934	
<i>Kyrketorp:</i>			
Gustaf Adolf Öberg	1878 Skällvik	Tåby 1904	
fad. Karl Fredrik Öberg	1833 Skärkind		
<i>Fångtorp:</i>			
Klas Erik Palmgren f.d.	1867 Flen D	Helgesta 1922	Flen 1923
<i>Back:</i>			
David Verner Eriksson	1894 Tunaberg D	Säby F 1917	Alingsås 1918
<i>Adolund:</i>			
Elias Filip Svensson	1846 Skällvik	S:t Anna 1919	Död 1927
<i>Karlshamn:</i>			
Axel Vilhelm Karlsson	1863 Skällvik	Ed B län 1917	Kvar 37
<i>Sandkullen:</i>			
Karl Edvin Rockström tid. gruvarb.	1896 Konungsund	Nartorp 1924	Mogata 1924
<i>Nartorp:</i>			
Johan Emil Pettersson	1882 Dagsberg		S:t Olai 1927
<i>L Uppäng:</i>			
Gustaf Edvin Broberg	1897 S:t Olai	S:t Anna 1932	S:t Anna 1933

Festplatser

Vid Bottna hade man först festplatsen mellan affären och Österborg, mitt i backen. Gumman i Pinan kokade kaffe vid en stor sten över öppen eld. Där fanns en dansbana, en skjutbana för luftgevär, pilkastning och lotterier. Senare flyttades festplatsen till baksidan av bygdegården, troligen på 1940-talet. Man hade en dansbana med en kur för musikanterna att sitta i. Ofta spelade Hagdals från Gusum. Carl-Gustaf Fredriksson skjutsade orkestern med taxi dit. De besökande tog sig dit med cykel eller till fots. Man cyklade även till fester i Ringarum och till Sanden.

När det ordnades en fest var det både lördag och söndag. På lördagen slutade festen klockan 01.00 och på söndagen klockan 23.00.

En annan festplats var Snustäppan vid Nybygget i Hammantorp. Den låg på Stegeborgs marker. Arbetarkommunen hade köpt marken ca 100 meter in från vägen, till vänster om man kommer från Stegeborgshållet. Sune, Kalle och Gustaf Johansson från Nyalund var lite ledare för verksamheten. Man hade kaffeservering, försäljning av varm korv, tombola och dansbana. Den här festplatsen upphörde ungefär under kriget. Ryktet gick att pengarna försvann. Där om vet vi inget.

Vid Nartorp fanns ett Folkets Hus, vet ej om det tillhörde Folketshusrörelsen eller det bara kallades så. Denna festplats var kvar sist av alla, in på 1960-talet. Det började under gruvtiden. Gruvan las ner 1927. Festerna hölls inomhus på vintern. Arrangörer var skytteföreningen, SLU och arbetarföreningen.

Det hände att det blev bråk, särskilt mellan folk från olika orter. Oftast var det rena slagsmål, men någon gång hände det att någon drog kniv. En person som hade en krok som ersättning för en förlorad hand slogs med kroken.

På dansbanan fick man köpa dansbiljetter. De kostade tio öre styck. Vid Stegeborg fick man 12 stycken för en krona. Ofta var det gratis efter klockan tio. Vid dansbanan stod en vakt och tog upp biljetter. Runt festplatserna var det ett staket och man tog entre. Många ”plankade” in för att slippa betala. Man hade en eller två ordningsvakter. Man fick söka tillstånd till festerna hos polisen.

Vid Degerhov ordnade idrottsföreningen och brandkåren danser på magasinet på 1950-talet. Sista stället som det ordnades dans på var i maskinhallen hos ”Kalle i Bottna” Karl Pettersson. Det höll man på med under ett tio-femtontal år fram till 1998.

Andra festplatser var Kulla backe vid Kulla, Skönberga, Karlshovs hage vid Össby, Mogata, Köps hage, Mogata, Husbyvik Mogata. Här spelade ofta ortens egna musiker ”Tjings kapell,” som bestod av Evert och Elis Karlsson från Låsta, Nisse Käck från Dykällan, Hilda Jonsson från Djupdalen. Man engagerade inte in några gästartister, det räckte inte kassan till. Även på Husby slott hölls fester på vintern. Det var i stora salen på andra våningen. JF och SLU var arrangörer. Ofta spelade Elis och Evert Karlsson från Låsta, senare dragospelaren Kurt Ionzon från Tatorp med brodern Lasse på fiol och Kentys orkester. Man dansade mest vals och foxtrot. Någon tango kunde det också bli. En populär melodi var All of me.

Ett stort arrangemang var hembygdsfesterna vid Herrborum på 1930-talet. De hölls i ekhagen bortom gården. Man framförde skådespel t.ex. Onsdagsbröllopet av greve Stenbock och danslag framträdde. Det var uppstigningar med flygplan och det kastades godis från flygplanen. Festerna gästades av sådana celebriter som Anders de Wahl och prins Carl. "Det var en trevlig man för att vara av en så ung ätt" ansåg greve Stenbock. En nyhet var att det såldes glass, strutar för tio öre och våffla för tjugofem. Glassen förvarades i cylindrar med is omkring. När isen tog slut tog en man glass i en butelj, men fick inte ur glassen senare. Det kunde vara flera tusen besökare.

Man hade även nykterhetsloger, Östervåg i Bottna och Skogens drottning i Stegeborg. Stegeborgsnamnet är något osäkert. Stegeborgslogen gick senare upp i Östervåg. Ledare för Stegeborgslogen var bröderna Konrad och Ture Cederman, fiskare vid Stegeborg. Logen hyrde in sig på övervåningen vid Spinknäs på vintrarna för att ha sina möten. Man hade ordensband att hänga på sig, blågula i logen i Mogata, röda i Bottna. Det hände ibland att Kalle Öberg och Ture i Granhult hällde brännvin i kaffepannan. Kaffet kokades nere i köket och det såg inte nykteristerna. Logerna hade sin grund i missionsföreningarna. Det var lättast att få anslutning på vintrarna. I logerna läste man, spelade teater och dansade folkdans. När våren kom sjönk intresset.

Det anordnades också dans på magasinet på Eknön, Bolltorp och Börrum. Man ordnade gökotta på våren.

Festplatsen vid Sanden kom senare och fortsatte in på 1980-talet. Här ordnades stora midsommarfester och man engagerade kända artister. Hembygdsföreningen stod för kaffeförsäljningen. Festplatsen drevs av idrottsföreningen i Sanden. Då var det färja över Lagnöströmmen och bilköerna blev långa och man fick stå i kö i timmar på sommarhelgerna.

När färjan slutat gå för kvällen hände det att en del tog färjan själva över. Den var handdriven på den tiden.

Det ordnades med tältbio på sommaren vid Molma vägen vid Torönsborg, på Lagnö och vid Back vid Stegeborg. Biokullen var vid ???. Man visade bio i Bottna varannan vecka. Roliga filmer gick bäst. Det var filmer med Edvard Persson, Åsa-Nisse och Nils Poppe. Biljetterna kostade 50 öre för vuxna och tjugofem öre för barn. En gubbe gick på insidan av tältduken och slog dem som försökte krypa under med en plank. Elen till projektorn kom från bilar som stod utanför med motorn igång. Ville man på riktig bio fick man åka in till Arbetarföreningen i Söderköping. Där kostade en biobiljett 85 öre i början av 1950-talet.

Föreningar som fanns förr var SLU, Sveriges landsbygds ungdomsförbund, Bondeförbundet (senare Centern)

JUF Jordbrukarnas ungdomsförbund, opolitisk, drev bygdegården vid Lagnöbron, IOGT fram till 1930-talet,

Skytteförening i Skällvik, som hade skjutbana mellan St ulvebo och Bråta. Hugo Gustafsson i Bråta var ledare. Aldor Wågemar var en duktig skytt liksom Carl Gustaf Fredriksson. Numera är skytteföreningen hopslagen med S:t Anna och skjuter vid Bocksätter. Det hölls många skyttetävlingar under sommar och höst men aldrig under gudstjänsttid. Man hade fältskjutning med sju stationer eller banskjutning med 42 skott.

Hembygdsföreningar i Bottna, den äldsta från 1931, Nartorp och S:t Anna är ganska nya. En bygdegårdsförening i Börrum, som har hand om gamla skolan.

Stegeborgs Hushållsnämnd finns fortfarande kvar. Den ordnade med utbildning för husmödrar, utställningar, kurser och damerna ordnade med kaffet vid fältvandringarna, som Hushållningssällskapet anordnade. Avdelningen av hushållningssällskapet heter Hammarkinds hushållsgille.

Det finns kyrkliga syföreningar.

En föreläsningförening fanns i Mogata.

Östra Hammarkinds Elförening som bildades när trakten elektrifierades mellan 1939-1942 och som gick upp i Forsaström på 1980-talet. Gösta Olsson i Torp Ringarum var drivande. Man fick lösa in sig med andelar och bidra med kraftledningsstolpar.

En avdelning av Slakteriföreningen fanns. Bl.a. valdes ombud till stämman.

Det fanns en sjukkasse. Man hade motbok och fick betala avgift varje månad.

Även en begravningskasse fanns.

RLF riksförbundet landsbygdens folk, politiskt obunden, senare LRF.

En hästförsäkringsförening, vars resterande medel lades till en fond för lantbruksstuderande ungdom.

Fiskeri förening för hela skärgårdområdet.

Tjurförening och Seminförening.

Biodlarförening.

En förening som hjälpte till att beskära träd och buskar.

myttnare

Johansson
Einar Karlsson sist
Antida Ebba sefter

ELITE HOTELS
KONFERENS

medlagt f. 42

ströva prod.

st Rum o Kök
3 värmiga kvarnar

flera hvarn skenar

summa turbin

outbet slut samman stor motor rädyg
gick sakta

Malde ät andra Vikbolandet

stall m rum järnspisel över natt

Betalt m pengar

rum överanför, läger hisse upp

lastar i säcken & läger bet bro byggd
rum utanför kolonialbil
förbim myödet fram

rens under kriget

Skräddare

Adolund:

Namn	Födelseort, år	Kom från, år	Flyttar till, år
Carl Fredrik Nilsson	1848 Misterhult		S:t Anna 1908
Karl Edvin Svensson	1867 S:t Anna	S:t Anna 1911 Norrköping 1908	V Kolarbo, 1919 Norrköping 1909

Strandsborg-Nyäng (Askesum)

Carl Johan Tollander	1864 Mogata		Tånglöt 1901
----------------------	-------------	--	--------------

Carlsborg L. Bottna

Johannes Johansson	1828 Tjällmo		Död 1903
--------------------	--------------	--	----------

Björkbrinken

Johan August Alfred Kassel	1839 Rumskulla H		Å 1902
----------------------------	------------------	--	--------

Carlsro Ö Bottna

Anders Fredrik Svensson	1854 Rönö	Ringarum 1903	Rönö 1905
-------------------------	-----------	---------------	-----------

Backstugan Sjöhagen Ö Bråta

Nils Peter Mokvist	1847 Jonsberg	Bor 1897	
--------------------	---------------	----------	--

Bråta Östergård

Carl Fredrik Nilsson	1848 Misterhult		Ingebo? 1901
----------------------	-----------------	--	--------------

Hagalund

Erik Anders Sjölander	1809 Skönberga		Fattighuset 1903
-----------------------	----------------	--	------------------

Hagtomta, Hammantorp

Nils Anton Törnqvist	1859 Tåby	Ekensberg, Långlid 1901	
----------------------	-----------	-------------------------	--

sonen

Georg Valentin Törnqvist 1885 Skällvik
bor sen i förra skolhuset Bråta m h. Alice barnmorska

Ekensberg

N. A. Törnqvist se ovan

Hagsund Nartorp

Sven Svensson	1817 Skällvik		Död 1908
---------------	---------------	--	----------

Fagervik

Karl Albert Moqvist	1843 S:t Anna	Gryt 1909	
---------------------	---------------	-----------	--

Tånglöt

Carl Johan Tollander	1864 Mogata	Nyäng Askesum 1901	
----------------------	-------------	--------------------	--

Sömmerskor

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttade till, år
Björkbrinken: Clara Carolina Andersson	1877 Mogata		Söderköping 1905
Nöden el Carlshäll: Johanna Sofia Persson	1855 Skällvik		
Uppäng, lilla: Hilda Vilhelmina Larsson	1888 Skällvik		Östra Kolarbo 1914
Hällorna, Ö Bottna: sedan Grindstugan Löten Karolina Vilhelmina Pettersson	1885 V.Ed H	Rönö 1919	Grindstugan, Löten 1920
Hagtomta: Svea Sexia Törnqvist	1894 Skällvik		Sköldinge 1918
Ormestorp: sedan Ålhult Anna Viktoria Svensson	1888 Ringarum	Mogata 1915	Ålhult 1918
Välö: Jenny Kristina Johansson	1880 Tåby	Hagen Stegeb. 1916	

Tvätterska

Arentorp, Sjöstugan: Hilda Maria Jansson	1880 S:t Annna	S:t Anna 1912 S:t Anna 1916	Söderköping 1913 Söderköping 1919
--	----------------	--------------------------------	--------------------------------------

Hantverkare i Skällviks socken 1899 - 1937

Skräddare

Adohund:

Namn	Födelseort, år	Kom från, år	Flyttar till, år
Carl Fredrik Nilsson	1848 Misterhult		S:t Anna 1908
		S.t Anna 1911	V Kolarbo, 1919
	från V Kolarbo	till Minnet 1925	till Mogata 1931
Karl Edvin Svensson	1867 S:t Anna	Norrköping 1908	Norrköping 1909
<i>Strandsborg-Nyäng (Askesum)</i>			
Carl Johan Tollander	1864 Mogata		Tånglöt 1901
<i>Carlsborg L. Bottna</i>			
Johannes Johansson	1828 Tjällmo		Död 1903
<i>Björkbrinken:</i>			
Johan August Alfred Kassel	1839 Rumsquilla H		Å 1902
<i>Carlsro Ö Bottna:</i>			
Anders Fredrik Svensson	1854 Rönö	Ringarum 1903	Rönö 1905
<i>Backstugan Sjöhagen Ö Bråta:</i>			
Nils Peter Mokvist	1847 Jonsberg	Bor 1897	Död 1927
<i>Bråta Östergård:</i>			
Carl Fredrik Nilsson	1848 Misterhult		Ingebo? 1901
<i>Hagalund:</i>			
Erik Anders Sjölander	1809 Skönberga		Fattighuset 1903
<i>Hagtomta, Hammantorp:</i>			
Nils Anton Törnqvist	1859 Täby	Ekensberg,Långlid 1901	Död 1927
sonen			
Georg Valentin Törnqvist	1885 Skällvik		
bor sen i förra skolhuset Bråta m h. Alice barnmorska			Söderköping 1927
<i>Ekensberg:</i>			
N. A. Törnqvist se ovan			
<i>Hagsund Nartorp:</i>			
Sven Svensson	1817 Skällvik		Död 1908
<i>Fagervik:</i>			
Karl Albert Moqvist	1873 S:t Anna	Gryt 1909	Kvar 37
<i>Tånglöt:</i>			
Carl Johan Tollander	1864 Mogata	Nyäng Askesum 1901	

Sömmerskor

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttade till, år
<i>Björkbrinken:</i>			
Clara Carolina Andersson	1877 Mogata		Söderköping 1905
<i>Nöden el Carlshäll:</i>			
Johanna Sofia Persson	1855 Skällvik		
<i>Uppäng, lilla:</i>			
Hilda Vilhelmina Larsson	1888 Skällvik		Östra Kolarbo 1914
Hilma Kristina Nilsson	1875 Gryt	Gryt 1936	
<i>Hällorna, Ö Bottna:</i> sedan <i>Grindstugan Löten</i>			
Karolina Vilhelmina Pettersson	1885 V.Ed H	Rönö 1919	Grindstugan, Löten 1920

Mejerska, mejerist:

Namn	Födelseår, ort	Hitkom fr, år	Flyttade till, år
<i>St Arentorp:</i>			
Hanna Ida Olivia Lindström senare vid Adolund	1882 Myresjö F	Halland	Mogata Myresjö F 1908
Anna Naemi Johansson	1884 Bäckaby F	Stenberg F	Ej kvar n. b. 1911
<i>Adolund:</i>			
Carl Gustaf Carlsson	1861 S:t Anna		Kärna 1899
Julia Maria Larsson	1884 St Helgona D		
Anna Egidia Dahlgren	1878 Ö Ed	Ö Ed	Stockholm 1902
Ingen kvar i 1911 års bok, (troligen nedlagt).			
<i>Långlid:</i>			
Anna Natalia Olsson	1870 Råggård P	Kärna 1905	Drothem 1906
<i>Stegeborg:</i>			
Selma Maria Johansson	1874 Regna		Österåker D 1901
Märta Carlsson	1880 Gryt	Wist 1902	Helsingborg 1903
Hilma Elisabeth Olsdotter	1879 Backaryd K	Wist 1903	Ö Stenby 1906
Anna Paulina Nilsson	1889 Å	Å 1906	Ö Eneby 1907
Hanna Elisabeth Carlsson	1885 Kimstad	Wist 1906	Harg Sthlm 1909
Hulda Viktoria Dorotea Lagerkvist	1890 Ringarum	Drothem 1908	Sventorp H 1909
Sigrid Augusta Mellgren	1886 Fågelås R	Ö Stenby 1908	Agertorp H 1909
Karl Ludvig Holm	1863 V Harg	Häradshammar 1909	Söderköping 1910
Axel Augustsson	1876 Tanum O	Tanum 1910	Ringkarleby 1915
Gertrud Ester Elisabeth Johansson	1890 Hångsdalen R	Dimbo R 1912	Hultbacka St. 1916
Anna Debora Lindsjö	1879 Östervåla F	Torup N 1916	Kettilstad 1918
	kommer åter fr Kettilstad 1919		Torup N 1920
Emma Augusta Lundberg	1891 Burträsk AC	Häradshammar 1923	Häradsham. 1924
Anna Maria Carlsson	1896 Grevbäck R	Säby F 1925	Grevbäck 1926
Hilma Kristina Bengtsson	1898 Skälverum R	Svenneby R 1926	Forsby R 1928
Hilma Maria Bäckström	1896 Väderstad	Heda 1928	Heda 1928
Anna Maria Lindqvist	1880 Kvillinge	1930	Kvillinge 1937
Anna Leontina Johansson	1914 Borg	Gibbonäs 1931	Skönberga 1933
Gunborg Maria Matilda Johansson	1907 Kullerstad	St Johannes 1931	Styrstad 1932
<i>Stora Ulvebo:</i>			
Julia Maria Larsson	1884 Helgona D	Arentorp 1906	Västerlöfsta U
Var även sömmerska			
<i>Ytterå Mejeri:</i>			
Syster Olga Hellberg	1886 Målilla	Vadstena 1911	Ukna 1918
Adolf Schmeranz	1881 Böhmen Tyskl.	Köping 1921	Rönö 1923
Nils Erik Nilsson	1894 Aderslöv M	Trelleborg 1923	Död 1925
Ernst Viktor Henning Rolf ägare	1891 Gamleby H	S:t Anna 1925	Kvar 37

Handlare

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttar till, år
Bottna Handelsbod:			
Carl Gustaf Carlsson	1836 Skällvik	boende 1898	Död 1920
Augusta Josefina Andersson	1885 Skällvik		Motala 1921
<small>handelsidkerska</small>			
Klara Albertina Josefina			
Kronkvist	1883 S:t Olai	S:t Olai 1927	<i>till st Olai 37</i>
<small>handelföreständerska</small>			
Biträde:			
Valborg Maria Wastesson	1886 Skällvik	Ö Eneby 1920	Ö Eneby 1927
<i>ärs Anna Klänsson</i>	<i>1892 st Anna</i>		
Bråta:			
Gustaf Fredrik Schedin	1868 Å	Å 1899	Börum 1907
Gustaf Herman Gustafsson	1904 Vagnhärad	Stockholm 1928	<i>till Gårmen 34</i>
<small>f. korpralen</small>		<i>Östra Bråta 32</i>	<i>kan 30-37</i>
<i>Bråta Dala: biträde</i>	<i>Eriksens David Axel Valentin * 13 Skällvik</i>		
Ormestorp:			
Sven August Skog	1839 Mogata		Söderköping 1899
Klara Amalia Nyström	1870 Norrköping	Tåby 1899	" 1934
<small>(Handelsidkerska)</small>	<i>1905 Skällvik</i>		
<i>Vilhelm Johansson</i>			
Biträden:			
Gustaf Albin Moqvist	1903 Gryt	Fagervik 1920	Stigtomta 1927
Gustaf Konrad Ny	1910 Färnebo S	Nartorp 1928	<i>Gårmen 1934</i>
Lars Gust. Persson Hagström	1872 Sunne S	<i>Beblarna D 34</i>	<i>+ 1931</i>
Minnet:			
Frans Gustaf Alse'n	1845 Alsheda F		Död 1904
Johan Teodor Filipsson	1878 Mogata	Mogata 1905	Död 1924
h Beda Charlotta Filipsson	1879 Mjölby		<i>+ 1932</i>
<small>handelsidkerska</small>	<i>05 Linköp Domb. Linköp 31</i>		
<i>mäg Sten Oskar Dahlén</i>			
St Ulvebo:			
Elin Kristina Jonsson	1878 Skällvik	Nyed S 1925	Torsö R 1928
<small>Biträde</small>			
Kullen:			
Zacharias Ingvaldsson	1841 Törnevalla		Död 1910
s Henning Linus Ingvaldss.	1882 Skällvik	Risinge 1906	<i>Söderk 31</i>
<small>tid. gravör</small>	<i>1910 Ö Ny</i>	<i>Mogata 31</i>	
<i>Astrid Johansson</i>			
Solhem, Askesum:			
Gustaf Leonard Jonasson			
Bergstedt	1877 Gust. Adolf S	1920?	<i>krar 30-37</i>
Å församlingen skrivna:			
Johan Severin Johansson	1876 Örby Älvsborgs län		
<small>gårdfarihandlare</small>			

~~Bräta Östergd~~

~~handlande Karl Viktor Gustafsson *~~

~~Sjöbager~~

~~byggnästan Karl Viktor Andersson * 93 Spring bor kvar
tid bygg ab. 30-37~~

~~Moborg~~

~~saddelmakare Karl Einar Sandström * 95 Drottning
fr Mogut 36~~

~~Bräta Vgd: Bergdalen
handlaren Karl Robert Larsson * 00 Kvistberg
fr Spring 32, fr Träman Vg 33~~

~~Orustorp~~

~~handelsbiträde Karl Erik Pettersson * 19 Skällvik
fr Botliken
Nantorp 37~~

~~L Ulfrabo~~

~~fd handelsbiträde Elin Kristina Jonsson * 78 Skällvik
Torsö
fr Skaraborg 32 Götting 34-35~~

~~Kullken~~

~~frskle. Herman Gunnar Pettersson * 09 Kungälv
fr Ö Ny 35~~

Barnmorskor

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttar till, år
Sockenstugan:			
Ida Kristina Hollertz 1900	1874 Ukna	Bor där 1898	Lossa C
Jenny Bernhardina Jacobsson	1880 Lyse O	Lyse 1903	Kvillinge 1909
Augusta Kristina Karlsson	1882 Tyslinge T	Torp Y 1909	Torp Y 1914
Sofia Emilia Johansson	1870 Gränna	Uddevalla 1900	Ö Ny 1905
Bråta, förra skolhuset:			
Anna Sofia Törnqvist f. Larsson	1889 Valö Sthlm	Skolhuset Stegeb 1916	Söderköp. 1927
Edit Elvira Eriksson	1896 Magnskog S	Magnskog 1927	Eda S 1928
Gerda Viktoria Carlstedt	1893 S:t Olai	Brännkyrka A 1928	<i>var 30-37</i>

Chaufförer

Segetorp:			
Knut Hilding Törnborg	1898 Mogata	Nartorp 1929	
Nartorp:			
Knut Verner Vald. Skagerström	1896 Skedevis	Regna 1924 Ytterby 1927 Ormostorp 1928	Ytterby Ormostorp <i>full Skedevis 33</i>
John Valdemar Pettersson	1901 Grängesberg	Mogata 1927	å församl skrivna 1928
Fritz August Sandberg	1892 Skönberga	S:t Anna 1922	Söderköping 1923
Kullborg:			
Hans Erik Ludvig Eriksson	1906 Mogata		
Sandkullen:			
Axel Reinhold Andersson	1895 Tjällmo	Nartorp 1921	Söderköping 1923
Ö Bottna:			
Ture Fredrik Jonsson Innehavare av skjutsstation	1905 S:t Nicolai D	Eksjö 1927	
Ytterå mejeri:			
Axel Johan Henry Filipsson	1909 Skällvik	efter 1920	Drothem 1929
Georg Manfred Svensson	1891 Ukna	Valdemarsvik 1922	Söderköping 1924
Knut Verner Vald. Skagerström	1896 Skedevis		Nartorp 1927
<i>St Bottna</i>			
<i>John Axel Nilsson</i>	<i>x09 Skällvik</i>	<i>Ringarna 37</i>	
<i>Landsberg</i>			
<i>Viktor Edvin Simonsson</i>	<i>x07 Skällvik</i>	<i>Regnabuf 30</i>	<i>Regnabuf 34</i>
		<i>kort period 30-34</i>	
<i>L. Ulfabo</i>			
<i>Ture Fred Jonsson</i>	<i>x05 Nicolai D</i>	<i>Ö Bottna 32</i>	<i>→ 37</i>
		<i>32 Minnet</i>	<i>→</i>

Trävarn väg

Ernst David Karlsson x 87 Skällvik
chaufför fr St Ama 30 + Rungnen 31

St Ulfabo

vägans var Teodor Forsström x 08 Drottning
fr Ö Botna 36 km

L Ulfabo

chaufför Einar Harald Johansson x 06 Mogata
fr Mogata 32 till Björkblanta 33

Ulfabo

chaufför Oskar Verner Emma Månzén x 10 Bötman
fr Å 33

" Karl Wilhelm Pamstedt x 12 stulen
fr Rungnen 31 till Nartorp 33

" Karl Edvard Andersson x 87 Drotke
km 30-32

Yxeltopp

chaufför Sven Helge Elias Andersson x 01 Mogata
till Vrida F 33

Fisbane

Folke Daniel Andersson x 04 Mogata
" Levi Valentin " x 04 Mogata

Fiskare

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttar till, år
Notudden, Degerhof: Adolf Fredrik Magnusson	1860 S:t Anna	Boende 1898	<i>till Spring 33</i>
Carlsborg Lilla Bottna: Magnus Wilhelm Nylin	1835 Skällvik		Ö Ny 1899
Skrivarudden:			
Frans Gustaf Hansson	1848 Mogata		Död 1900
Carl Gustaf Ringdal	1877 Skällvik	Almudden Eknön 1902	Ö Ny 1911
Magnus Peter Ringdal	1848 Skällvik	S:t Anna 1902	Ö Ny 1904
Ture Malkolm Cederman	1885 Ö Ny	Ö Ny 1911	Ö Ny 1920
		äter fr Ö Ny 1926	<i>till Ö Ny 30</i>
Conrad Napoleon Cederman	1887 Ö Ny	Ö Ny 1911	Ö ny 1920
Johan Henrik Cederman	1884 S:t Johannes	S:t Johannes 1920	Å 1927
Oskar Vilhelm Cederman	1893 Ö Ny	Ö Ny 1923	<i>till Spring 31</i>
	<i>bör Hedelövs kyrka, Karlsborg 32-34 fr Spring-32 Norra Karlen Eknön</i>		<i>fd 1930</i>
Almudden, Eknön:			
Erik August Wählin	1900 Skällvik		
Fiskardrängar:			
broder Axel Peter Wählin	1904 Skällvik	<i>fr N Karlen 32</i>	
Helge Hjalmar Sandberg	1899 Å	Ö Ny 1927	Rönö 1929
<i>Rud Olof Gustaf Nilsson</i>	<i>1914 Ö Ny</i>	<i>Häradshövding 32 Ö ny 31</i>	<i>Ö ny 32</i>
Gibbonäs:			
Karl Edvard Larsson	1882 Gryt	Jonsberg 1912	Nartorp 1913
Johan Filip Andersson	1864 Mogata	Mogata 1913	Ringarum 1916
Adolund:			
Axel Ivan Adrian Pettersson	1877 S:t Anna	S:t Anna 1915	S:t Anna 1927

Mjölhare

Yxeltorp kvarngård:			
Oskar Fredrik Lind	1854 Börrum		Vinsätter 1906 Död 1915
Erik Svante Wallberg	1880 V Husby	Ringarum 1906	Mogata 1908
John Valdemar Johansson	1882 Björsäter	Drothem 1908	Ö Ny 1913
John Herbert Nore'n	1890 Ö Ny	trol 1913	Ö Ny 1920
Henning Gottfrid Gustafsson	1893 Mölltorp R	Övergarn C 1920	Ringarum 1928
Jonas Arvid Emanuel Karlsson	1890 Dalhem H	Hycklinge 1922	Ödeshög 1923
Karl Oskar Karlsson Linder	1878 Askeby	Tjärstad 1923	Ringrum 1926
Johan Anton Johanson	1878 Rönö	Vreta Kloster 1926	<i>Mjölby 1932</i>
<i>Joset Leonard Svenssa</i>	<i>84 Jonsberg</i>	<i>D-län 32</i>	<i>Styrstad 1937</i>
<i>Johan Einar Karlsson</i>	<i>99 Drothem</i>	<i>Stegaborg 37</i>	

Välhö
Fiskare

Anders Anderson & 91 Botten
fr Nyaström 32

Andra yrken

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttar till, år
------	----------------	--------------	------------------

Maskinist

Botentorp:

Axel August Fure'h	1878 Skällvik	Lingbo O	S:t Olai 1910
--------------------	---------------	----------	---------------

Ulvebo sedan Trärum Mellangård:

Axel Teodor Mellberg	1883 Kuddby	Drothem 1907	Trärum 1909 Vist 1910
----------------------	-------------	--------------	--------------------------

Nartorp:

Karl Johan Olsson	1867 Skällvik		
Sven August Ramberg f.d.	1836 Börrum		Död 1926
Viktor Eugen Ramberg	1879 Skällvik		

Ytterå Mejeri:tid. St Uppäng:

Karl Edvard Anderson	1887 Drothem	St Uppäng 1927	
----------------------	--------------	----------------	--

*Eskövän Almedalla
Karl August Gustaf Wählén * 07 Skällvik Karlsvagn 34 87 Olai 35*

Vågmästare

Frugelöt:

Aron Emanuel Svensson	1818 Skällvik		Nartorp 1912
-----------------------	---------------	--	--------------

Linbanarbetare

Fruglöt:

Ture Herman Gustafsson	1873 S:t Anna	Börrum 1913	
------------------------	---------------	-------------	--

Kontrollassistent

Gibbonäs:

Carl Johan Carlsson Tidblom	1872 Björkvik	Norrköping 1907	Ö Eneby 1910
-----------------------------	---------------	-----------------	--------------

Fjärdingsman

Lilla Ulvebo:

Axel Julius Johansson	1870 S:t Anna		
-----------------------	---------------	--	--

St Arentorp:

Linus Einar Wigren	1889 Skällvik	St Bottna 1921	<i>fill Östra Bottna 31</i>
--------------------	---------------	----------------	-----------------------------

Stensborg:

Karl Valentin Andersson förra fjärd.	1878 Ringarum		
---	---------------	--	--

Skogvaktare

Nybygget, Uppäng:

Carl Johan Hultman	1861 Ekeby		Bråtsäter 1927
--------------------	------------	--	----------------

+ 1934

Skrivarudden:

Karl Alfred Larsson	1870 Simonstorp	Kvillinge 1907	Häradshammar 1910
---------------------	-----------------	----------------	-------------------

Hultbacka:

Edgar Borelius   1890 Hammar T   Hammar 1915   Skaraborg 1916

Stegeborg:

Erik Rudolf Olsson Hellberg 1897 Värö N   Oskar Sthlm 1923   Värö 1924

Rorgängare

V Kolarbo sedan Ö Bottna:

Per Adolf Bernhard Pettersson 1863 Skällvik   S:t Anna 1918   Häradsammar 1920

Ö Bottna:

Anders Gustaf Jonsson   1855 Gryt   S:t Nicolai D 1922   Död 1929

Mekaniker

Ormestorp:

Karl Henrik Fritz   1875 Falun   Risinge 1913   Dannemora 1914

Trädgårdsmästare

Namn	Födelseår, ort	Kom fram, år	Flyttar till, år
Stegeborg:			
Albin Ludvig Svensson	1868 Rönö		Aspkullen 1900 Finland 1901
Gustaf Vilhelm Ebbeson	1867 Norrköping	Skönberga 1900	Tåby 1901
Frans Ivar Eklund	1870 Skällvik	Vaxholm 1901	Veddige Hall. 1904
Karl Viktor Nilsson	1864 Misterhult	Skönberga 1908	Stockholm 1911
Axel Olofsson Starbäck	1867 Rönö	Tåby 1910	Å 1916
Karl Oskar Fabian Larsson	1890 V Vingåker	S:t Olai N-ping 1916	Kvillinge 1917
Hugo Reinhold Karlén	1891 Rö Sthlm	Lövö Sthlm 1917	Halland 1919
Johannes Mattias Frejd	1893 Torshälla D	Turinge Sthlm 1919	S. Sallerö M 1922
Helge Reinhold Carlén	1891 Rö Sthlm	Halland 1922	V Husby 1924
Gustaf August Urbom	1876 S:t Lars	Ö Ed H 1924	Ukna 1925
Karl Robert Åhrman	1869 Arboga	Engelbrekt A 1924	Fångtorp 1925 Mogata 1927
Karl Edvard Andersson	1894 St Lundby P	Skönberga 1925	Drothem 1926
Bernhard Hardolf Albert Svensson trädgårdsarrendator	1896 Åtvid	Åtvid 1926	Dalhem H 1928
Karl Henry Artur Svensson	1895 Åtvid	Åtvid 1926	Skärkind 1928
Ernst Gustaf Karlsson <i>Gunnar Reinhold Andersson</i>	1897 Husby-Rekane <i>1909 Skällvik</i>	St Malm D 1928 <i>Uvialen 34</i>	Tryserum 1929 <i>Uvialen 34</i> <i>Tryserum 34</i>
Kyrketorp:			
Gustaf Adolf Öberg	1878 Skällvik	Tåby 1904	
fad. Karl Fredrik Öberg	1833 Skärkind		
Fångtorp:			
Klas Erik Palmgren f.d.	1867 Flen D	Helgesta 1922	Flen 1923
Back:			
David Verner Eriksson	1894 Tunaberg D	Säby F 1917	Alingsås 1918
Adolund:			
Elias Filip Svensson	1846 Skällvik	S:t Anna 1919	Död 1927
Karlshamn:			
Axel Vilhelm Karlsson	1863 Skällvik	Ed B län 1917	<i>kvav 30-37</i>
Sandkullen:			
Karl Edvin Rockström tid. gruvarb.	1896 Konungsund	Nartorp 1924	Mogata 1924
Nartorp:			
Johan Emil Pettersson	1882 Dagsberg		S:t Olai 1927

L. Uppång

bräddg. väst. Gustaf Edvin Persberg

x 97 St Olav Uppång

fr St Anna 32

111 St Anna 33

Målare

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttar till, år
Ekelund, <i>Bottna, senare Lunda:</i> Johan Svensson	1856 Jonsberg	boende 1898	Lunda 1901 +33
Bråtsäter, <i>Nartorp:</i> Gustaf August Malmqvist	1842 Skällvik		+30
Adolund: Axel Adolf Trysberg Karl Henning Trysberg	1893 S:t Anna 1888 Börrum	S:t Anna 1918 V Kolarbo 1913 (kom fr S:t Anna) åter Adolund	Ringarum 1924 ³¹ Ö Ny 1917 <i>till Bråtsäter Nartorp</i> Lövhagen 1927

Stenarbetare

Björkbrinken: Carl Gustaf Carlsson	1837 Skällvik		Ålderdomshemmet 1918
Moborg, <i>sen Talmanstorp:</i> Ernst Emanuel Pettersson stensättare	1883 Börrum	Mogata 1912 L Ulvebo 1927	L. Ulvebo 1919 <i>Kva 30-37</i>
Eknön: Johan Edvin Johansson	1889 Skällvik	Skarpan 1913	Rönö 1914
Å församlingen skrivne: Set Erik Rickard Johansson	1878 Skällvik		Norra Amerika
Landsberg: Ivan Teodor Forsström Adolf Erland Johansson	1900 Drothem 1907 Skällvik	S:t Anna 1929	<i>till Degerhof stift dräng</i> 30
Skarpan: Hans Gunnar Reinhold Johansson Karl Gustaf Johansson	1906 Skällvik 1895 Skällvik		Kuddby 1921
Ytterby: Arvid Julius Svensson	1893 Mogata	Degerhof 1922	å försl. skrivne 25
St Uppäng: Adolf Edvard Johansson	1907 Skällvik	L Uppäng 1928	S:t Anna 1928

Murare

Mossebo, <i>Listorp:</i> Sven Månsson Söderström	1833 Skällvik		Ålderdomshemmet 1914
---	---------------	--	----------------------

Spinknäs:

Johan Filip Vallberg 1837 Skällvik

Sågverksarbetare**Listorp:**

Gustaf Edvard Österlund 1876 Skällvik L. Hammantorp 1924

Slaktare**Furudal, Nartorp:**

Sven August Nilsson 1868 Ringarum Mogata 1908

Aspkullen Välö:

Carl Alarik Eklund 1875 S:t Anna Tegelladan Stegeb 1902 Mogata 1920

Burtorp:

Ernst Alarik Ringberg 1877 Börrum Söderköp 1910 St Uppäng 1916

Degerhof:

Axel Fr Johansson Hugo 1863 Skärkind S:t Olai 1922 Tåby 1923
f.d slaktare

Trärum östergård:

Gustaf Arvid Karlsson 1882 Ringarum Ringarum 1912 Nartorp 1913

Österborg:

Jonas Gustaf Fritiof 1889 S:t Anna Bottna 1916 *Ivar 30-37*
Fredriksson

Ivar Hilding (Bielkhammar) 1907 S:t Anna Stockholm 1929

fr Skat 32

→

Smeder

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttar till, år
Östra Bottna:			
Carl Ludvig Andersson	1877 Skällvik		S:t Olai 1904
Manhem:			
Carl Verner Johansson	1856 Jonsberg		+1936
s. Knut Engelbrekt Johansson	1891 Skällvik		← till St Per 32 i kvar
Erik Johan Albin Ask Smidesarb.	1905 S:t Johannes	Börrium 1929	
Erik Harald Wahlström smides lärling	1908 Tryserum H	Tryserum 1924	Ö Bottna 1927
Landsberg:			
Aron Evert Johansson	1900 Skällvik	Manhem	Trärum Ö 1925 till Trärum V 1926, till Landsberg 1928 till Änglund 1928
Degerhof:			
Otto Leander Lindroth	1873 Å		Dagsberg 1900
August Georg Andersson	1869 Ringarum	Trärum Ö 1900	Nyalund 1905
Johan Fredrik Askenberg	1858 Kimstad	Mogata 1905	Mogata 1906
Albin Gottfrid Emanuel Blied	1876 Forshem R	Ö Eneby 1916	Skönberga 1908
Karl August Törnvall	1859 Heda	Ö Eneby 1909	Borg 1910
Axel Ferdinand Wågman	1851 Ekebyborna	Kullerstad sn 1910	Ö Stenby 1911
Nartorps gruva:			
Carl August Pettersson	Mogata 1858	Mogata 1904 åter t Hagsäter 1928 f.d. smed	Mogata 1908 +1936
Ernst Conrad Fogelkvist	1875 Kristberg	Mogata 1904	Sköldinge D 1908
Artur Emil Gabriel Törnberg (tillika maskinist)	1896 Skällvik	Kom åter 1916	Stockholm 1913
Karl Fredrik Pettersson	1875 Norrbärke W	Ludvika 1911	Garpenberg 1912 Trärum 1929
Karl August Olsson	1885 Vånga		
Emil Larsson	1874 Nysund T	Hedvig N-ping 1915	Kloster D 1916
Herbert Eugen Ekvall	1877 Skönberga	S:t Johannes 1916	Skönberga 1917
Fritz Emil Norqvist	1881 Norberg Väst	Norberg 1920	Waxholm 1920
Uno Johan Vilhelm Karlsson	1901 Skällvik		Skönberga 1923
Karl August Olsson	1885 Wånga	åter 1924	Askesum 1922
Einar Hennig Andersson smidesarb	1899 Skällvik	Söderköping 1927	Uggletorp Trärum 1929 Garpenberg 1928
Karl August Pettersson	1858 Mogata		Hagsäter 1928
Tallborg:			
Johan Albert Andersson (fadern byggmästare) s Lars Sten Albert Andersson	1872 Skällvik * 05 Skällvik		+ 31 Mora 31
Stegeborg:			
Gustaf Albin Karlsson	1879 Drothem	Söderköping 1907	S:t Johannes 1910
Karl Gunnar Andersson	97 Kaga	Norm lösa 33	Skönberga 34

Johan Petter Färdig	1869 Gladhammar H	Tingstad 1921	<i>Broddtorp 33</i>
Ulriksberg: August Georg Andersson f.smeden	1869 Ringarum	Hammantorp	Ringarum 1906
Skrivarudden: Carl Johan Fallström	1838 Stjärnorp		Död 1907
Trärum östergård: Jan Olsson August Georg Andersson	1840 Sunne 1869 Ringarum	Ringarum 1899	S:t Olai 1899 Degerhof 1900
Trärum Västergård. Uggletorp: Karl August Olsson Änglund: Aron Evert Johansson	1885 Wånga 1900 Skällvik	infl 1929 Landsberg Bottna 1928	<i>Lill Nartorp 37</i>
Askesum: Karl August Olsson Oskar Wilhelm Ask	1885 Wånga 1888 Skällvik	Nartorp 1922 Skärkind 1923	Nartorp 1924 Börum 1924
Löverum: Axel Julius Johansson	1870 S:t Anna	1920 års bok	<i>kven - 37</i>
Haglund: Johan Emanuel Karlsson hovslagare	1899 Drothem		Stegeborg 1927 som dräng

Byggmästare

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttade till, år
Kindtorp:			
Adolf Fredrik Efr. Svensson	1875 Skällvik		Norrköping 1905
Björkliden Nartorp:			
Gustaf Adolf Andersson	1866 Skällvik		
Karl Anton Andersson	1868 Skällvik		Österåker D 1919
		Åter fr Österåker D 1922	
Bråtsätter:^{senare} Evertsberg Askesum 1912			
David Engelbrekt Johansson	1880 Skällvik		Ukna 1916
Tallborg:			
Lars Peter Andersson	1836 Loftahammar		Död 1909
Lunda:			
Axel Reinhold Andersson	1880 S:t Anna	S:t Anna 1926	S:t Anna 1927

Snickare

Lövhagen, Backstugan u. Arentorp:			
Frans Enock Karlsson	1840 Skällvik		S:t Anna 1904
Anders Peter Wisting	1866 Ö Ny	Ö Ny 1904	Ö Ny 1910
Axel Reinhold Andersson	1880 S:t Anna	Kindtorp 1910	L. Ulvebo 1914
sedan Lilla Ulvebo			S:t Anna 1916
Ernst Oskar Trysberg	1885 Ringarum	S:t Anna 1914	Rönö 1919
Olof August Andersson	1876 S:t Anna	Karlsborg, Bottna 1919	Karlsborg 1927
Karl Johan Ivar Karlsson	1876 Å		Ringarum 1920
Botentorp:			
Karl Anton Andersson	1868 Skällvik		Nartorp 1906
Landsberg Ö Bottna:			
Frans Enock Karlsson	1840 Skällvik	S:t Anna 1907 (församlingssnickare)	Död 1917
St Bottna:			
Johan August Nilsson	1847 Skällvik	Brännkyrka Sthlm 1921	död 1923
Minnet:			
Karl Gustaf Andersson	1839 Skällvik		Död 1922
Degerhof:			
Karl Gustaf Hansson	1840 Tidarsrum	Borg 1908	Död 1908
Gustaf Verner Pettersson	1865 Mogata		Mogata 1903
Carl Gustaf Ferdinand Lindgren	(slöjdare) 1878 Ringarum		V Husby 1905

Karl Johan Svensson	1874 Törnfall	Borg 1911	Söderköping 1912
Gibbonäs:			
Axel Julius Axse'n	1867 Hedvig	S:t Olai 1908	Drothem 1910
Karl Konrad Karlsson	1890 Jonsberg	Börum 1926	<i>Ekeberga 1830 Nartorp</i>
Aspelund Hammantorp:			
Gustaf Alfred Svensson	1854 Ukna		Börum 1911
s Johan Martin Svensson	1889 Tingstad		
senare i Kruktorpet Korsnäs		Börum 1915	Börum 1916
åter till Gropdalen		Börum 1917	S:t Anna 1917
Kindtorp:			
Axel Reinhold Andersson	1880 S:t Anna		St Arentorp 1910
Nartorp Björkliden:			
Karl Anton Andersson	1868 Skällvik		
Ormestorp:			
Carl Anton Andersson	1868 Skällvik		Botentorp 1901
Adolf Henry Andersson	1891 Skällvik	Björkliden Nartorp 1915	Söderköp. 1923
Rosendal, Stegeborg:			
Gustaf Alfred Svensson	1854 Ukna	Ö Ryd 1900	Hultbacka 1903 Hammantorp 1908
Skrivarudden:			
Gustaf Wilhelm Carlsson	1867 Tåby	Skönberga 1909	
Stegeborg:			
Johan Magnus Nilsson	1866 Rönö	Ulriksberg Stegeb. 1911	Tåby 1916
Johan Alfred Gustafsson	1859 Djursdala H	Skönberga 1915	Skönberga 1916
Johan Axel Gustafsson	1861 Valla Nyköp.		Kuddby 1921
Lerbo:			
Gustaf Vilhelm Karlsson	1867 Tåby		Drothem 1913
Johan Axel Gustafsson	1861 Valla Nyköping	Ö Stenby 1913	
Hyttan:			
Karl Gustaf Artur Öberg	1907 Skällvik		
Ängen, Bottna:			
Adolf Fredrik Hallström	1834 Skällvik		
Ekelund el Fölhagen u. Herrborum:			
Emil Teodor Söderström	1871 Skällvik	Gibbonäs 1902	S:t Anna 1911
Aspkullen, Välö:			
Fritz Sture Paulinus			

Fransson Gillgård(måg i huset)	1888 Ålem H	Ålem 1913 Ålem 1923	Ålem 1920 Söderköping 1929
Yxeltorp: Albin Valentin Strömqvist	1891 Ö Ny	Drothem 1919 Yxeltorp 1920	Åter S:t Johannes 1922
Nartorp: Karl Gustaf Adelan			
Vahlström snick.förman	1879 Gryt	Ringarum 1916	Drothem 1922
Otto Martin Svensson	1874 S:t Olai	Mogata 1915	
Carl Johan Pettersson	1871 Skällvik	Mogata 1917	Mogata 1920
s. Johan Erik Ragnar P	1895 Skällvik	Mogata 1917	Mogata 1920
Gustaf Algot Karlsson	1897 Svärta D	V Vingåker 1920	V Vingåker 1923
Karl Gustaf Karlsson	1864 Ringarum		Ö Eneby 1926
Otto Marcus Svensson	1874 S:t Olai		Död 1928

Andra inom byggbranschen

Botentorp: Johan Filip Filipsson Byggnadsarbetare	<i>senare Dala 30-37 Bråta mellg</i> 1870 Skönberga		
Carlsborg Bottna. Carl Johan Alfred Pettersson timmerarbetare	1848 Skällvik		
Olof August Andersson timmerarbetare <i>snickarb</i>	1876 S:t Anna	S:t Anna 1911 åter Karlsborg 1927	Lövhamn 1919 <i>kvavar 30-37</i>
En stuga vid Ö Bottna: Jonas Gustaf Fritiof Fredriksson byggnadsarbetare	1884 S:t Anna	S:t Anna 1913	Österborg 1916
Moborg, Bråta: Johan Artur Hesekil Svensson cementarbetare	1887 Skällvik		
b. Johan Oskar Svensson byggnadsarbetare	1884 Skällvik		Nartorp 1914
Dala, Bråta mellangård: Johan Filip Filipsson byggnadsarbetare	1870 Skönberga	L. Hammantorp 1915	
Erik Simon Johansson byggnadsarbetare <i>s Erik Gust Eriksson</i>	1876 Skönberga <i>07 Skällvik</i>	Örby Bråta 1915 <i>kvavar 30-37</i>	L Uppäng 1920
Lunda, Hagalund: Johan Einar Svensson byggnadsarbetare	1891 Skällvik		

Björkliden Nartorp:
Adolf Henry Andersson 1891 Skällvik
byggnadsarbetare

Nartorp:
Karl Axel Emil Törnborg 1870 Hannäs

Björkbråten, Ålhult:
Otto Wilhelm Hellström 1881 Tuna H Borg 1912 Västrum H 1913

Vinsäter:
Karl Albin Lind 1891 Skällvik

bor kvar 30-32

Skomakare

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttade till, år
Valbergstorpet, Bottna:			
Carl Ludvig Karlsson	1874 Ringarum	Ringarum 1903	Landsberg Ö Bottna 1904 Ö Ny 1906
Carlsro:			
Karl August Nilsson	1871 Mogata	Mogata 1906	Död 1921
Sven Ture Nilsson ^(skom.arb)	1887 Mogata	Mogata 1906	Mogata 1907
Bråta östergård:			
Karl Filip Pettersson	1854 Drothem	(Till hus)	Skönberga 1911
Nyalund, Hammantorp:			
Nils Johan Landqvist	1823 Mogata		Död 1902
Werner Elof Johansson	1895 Mogata	Bråddtorp 1921 <i>äter bor 30-37</i>	Dillnäs D 1927
Kindtorp:			
Olof Ludvig Valter Svensson 1886 S:t Anna skom. arb.			
Granolund:			
Carl Johan Friberg	1833 Skällvik		
Hjalmar Friberg	1869 Börrum		
s Karl Valter Friberg	1894 S:t Anna		
s Erik Algot Friberg	1898 Skällvik	Furudal Nartorp 1921	
Bror Harald Lind	1904 Skällvik	Mossebo, Listorp 1922 Listorp 1920 <i>bor 30-37</i>	Söderköp 1923
Grindstugan lilla Löten Stegeborg:			
Filip Jeremias Carlstedt	1851 Skällvik		Stockholm 1910
Långkärr, Trärum västergård:			
Sven August Svensson	1828 Konungsund		Fattighuset 1903
Anders Peter Johansson	1862 Kimstad	Ö Eneby 1920	<i>bor 30-37</i>
Fixtorpet, Trärum Östergård:			
Carl Emil Andersson	1868 Mörlunda	Kuddby 1903	S:t Anna 1904
Karl Filip Pettersson	1854 Drothem	Drothem 1905	Bråta östergd 1908 till (hus)
Ekelund, lilla Ulvebo:			
Johan August Lindqvist	1861 Å		Minnet 1901 Stockholm 1903
Anders Gustaf Johansson	1878 Skällvik		Östra Husby 1910
Klas Albert Karlsson ^(skom.arb.)	1860 V. Harg	Söderköping 1915	Vånga 1918

Karl Anselm Karlsson ^(skom.arb.)	1883 Segerstad	Ormestorp 1910	Skönberga 1927
Johan Fredrik Fredriksson	1870 S:t Anna	Ö Bottna 1927	
Glädjan Ytterby:			
Carl Johan Nilsson	1866 S:t Anna		Norrköping 1899
Sockenstugan:			
Gustaf Robert	(hustrun barnmorska)		
Pettersson Sande'n	1869 Uddevalla	Uddevalla 1900	Ö Ny 1905
Bråtsäter:			
Karl Axel Karlsson	1884 Skönberga	Mogata 1912	Skönberga 1924
Ormestorp:			
Anders Johan Johansson	1849 Häradshammar		Död 1916
Fridhem:			
Karl August Lundqvist	1845 Ö Ny		+ 31
Furudal, Nartorp:			
Erik Algot Friberg	1898 Skällvik	Granlund 1921	Granlund 1922
Nartorp:			
Anders Alfred Edlund	1848 Ringarum		Mogata 1924
Tånglöt:			
John Helge Edlund	1888 Skällvik	Söderköping 1921	Kva 30-37

Hantverkare i Skällviks socken 1899 - 1930
Skräddare

Adolund:

Namn	Födelseort, år	Kom från, år	Flyttar till, år
Carl Fredrik Nilsson	1848 Misterhult	S:t Anna 1911 från V Kolarbo	S:t Anna 1908 V Kolarbo, 1919 Minnet 1925 <i>till Mogata 31</i>
Karl Edvin Svensson	1867 S:t Anna	Norrköping 1908	Norrköping 1909

Strandsborg-Nyäng (Askesum)

Carl Johan Tollander	1864 Mogata		Tånglöt 1901
----------------------	-------------	--	--------------

Carlsborg L. Bottna

Johannes Johansson	1828 Tjällmo		Död 1903
--------------------	--------------	--	----------

Björkbrinken

Johan August Alfred Kassel	1839 Rumskulla H		Å 1902
----------------------------	------------------	--	--------

Carlsro Ö Bottna

Anders Fredrik Svensson	1854 Rönö	Ringarum 1903	Rönö 1905
-------------------------	-----------	---------------	-----------

Backstugan Sjöheden Ö Bråta

Nils Peter Mokvist	1847 Jonsberg	Bor 1897	Död 1927
--------------------	---------------	----------	----------

Bråta Östergård

Carl Fredrik Nilsson	1848 Misterhult		Ingebo? 1901
----------------------	-----------------	--	--------------

Hagalund

Erik Anders Sjölander	1809 Skönberga		Fattighuset 1903
-----------------------	----------------	--	------------------

Hagtonta, Hammantorp

Nils Anton Törnqvist sonen	1859 Täby	Ekensberg, Långlid 1901	Död 1927
Georg Valentin Törnqvist bor sen i förra skolhuset Bråta m h. Alice barnmorska	1885 Skällvik		Söderköping 1927

Ekensberg

N. A. Törnqvist se ovan

Hagsund Nartorp

Sven Svensson	1817 Skällvik		Död 1908
---------------	---------------	--	----------

Fagervik

Karl Albert Moqvist	~~1847~~ ¹⁸⁷³ S:t Anna	Gryt 1909	30-37 <i>kun</i>
---------------------	--	-----------	------------------

Tånglöt

Carl Johan Tollander 1864 Mogata Nyäng Askesum 1901

Sömmerskor

Namn	Födelseår, ort	Kom från, år	Flyttade till, år
Björkbrinken: Clara Carolina Andersson	1877 Mogata		Söderköping 1905
Nöden el Carlshäll: Johanna Sofia Persson	1855 Skällvik		
Uppäng, lilla: Hilda Vilhelmina Larsson	1888 Skällvik		Östra Kolarbo 1914
Hällorna, Ö Bottna: sedan Karolina Vilhelmina Pettersson	Grindstugan Löten 1885 V.Ed H	Rönö 1919	Grindstugan, Löten 1920
Sjöhagen, Bråta: Tekla Vilhelmina Moqvist	1885 Skällvik		Söderköping 1927
Hagtomta: Svea Sexia Törnqvist	1894 Skällvik		: Sköldinge 1918
Ormestorp: sedan Anna Viktoria Svensson	Ålhult 1888 Ringarum	Mogata 1915	Ålhult 1918
Välö:(hos fam Öberg) Jenny Kristina Johansson	1880 Täby	Hagen Stegeb. 1916	Mogata 35
Nartorp: Augusta Charlotta Karlsson f.d Emma Kristina Ny	1856 Skällvik Äppelbo Kopparberg	S:t Olai 1924	Damm sätter Ormestorp 30 + 31 Nartorp 1922
L Ulvebo: Hilma Amalia Jonsson	1875 Skällvik		Kvar 30-37
Stegeborgs postkontor: Carolina Wilh. Pettersson tillika postföreständerska	1885 V.Ed H		Ålderdomsh. 1922

Tvätterska

Arentorp, Sjöstugan: Hilda Maria Jansson	1880 S:t Anna	S:t Anna 1912 S:t Anna 1916	Söderköping 1913 Söderköping 1919	Kvar 30-37
Nartorp: Anna Viktoria Svensson	1888 Ringarum	Ålhult 1920(där sömmerska)		

Strykerska

Stegeborg:
Anna Helena Öberg

1870 Skällvik

kor 30-37

Sömerska Gunhild Gustava Elisara Pettersson * 15 Np Hedens
fr Jorsberg 36 till Jorsberg 37

" Ingrid Eva Maria Jonsson 02 Gunhildby
fr Degerhof 30 Spring 31
(hombildu)

L. Uppåms Sömerska Hilma Kristina Nilsson * 75 Gryt
fr Gryt 36

Mejerska, mejerist:

Namn	Födelseår, ort	Hitkom fr, år	Flyttade till, år
St Arentorp:			
Hanna Ida Olivia Lindström senare vid Adolund	1882 Myresjö F	Halland	Mogata Myresjö F 1908
Anna Naemi Johansson	1884 Bäckaby F	Stenberga F	Ej kvar n. b.1911
Adolund:			
Carl Gustaf Carlsson	1861 S:t Anna		Kärna 1899
Julia Maria Larsson	1884 St Helgona D		
Anna Egidia Dahlgren	1878 Ö Ed	Ö Ed	Stockholm 1902
Ingen kvar i 1911 års bok, (troligen nedlagt).			
Långlid:			
Anna Natalia Olsson	1870 Råggård P	Kärna 1905	Drothem 1906
Stegeborg:			
Selma Maria Johansson	1874 Regna		Österåker D 1901
Märta Carlsson	1880 Gryt	Wist 1902	Helsingborg 1903
Hilma Elisabeth Olsdotter	1879 Backaryd K	Wist 1903	Ö Stenby 1906
Anna Paulina Nilsson	1889 Å	Å 1906	Ö Eneby 1907
Hanna Elisabeth Carlsson	1885 Kimstad	Wist 1906	Harg Sthlm 1909
Hulda Viktoria Dorotea Lagerkvist	1890 Ringarum	Drothem 1908	Sventorp H 1909
Sigrid Augusta Mellgren	1886 Fågelås R	Ö Stenby 1908	Agertorp H 1909
Karl Ludvig Holm	1863 V Harg	Häradshammar 1909	Söderköping 1910
Axel Augustsson	1876 Tanum O	Tanum 1910	Ringkarleby 1915
Gertrud Ester Elisabeth Johansson	1890 Hångsdalen R	Dimbo R 1912	Hultbacka St. 1916
Anna Debora Lindsjö	1879 Östervåla F	Torup N 1916	Kettilstad 1918
	kommer åter fr Kettilstad 1919		Torup N 1920
Emma Augusta Lundberg	1891 Burträsk AC	Häradshammar 1923	Häradsham. 1924
Anna Maria Carlsson	1896 Grevbäck R	Säby F 1925	Grevbäck 1926
Hilma Kristina Bengtsson	1898 Skälverum R	Svenneby R 1926	Forsby R 1928
Hilma Maria Bäckström	1896 Väderstad	Heda 1928	Heda 1928
<i>Anna Maria Lindqvist</i>	<i>1880 Kullinge</i>	<i>1930</i>	<i>Kullinge 37</i>
Stora Ulvebo:			
Julia Maria Larsson	1884 Helgona D	Arentorp 1906	Västerlöfsta U
Var även sömmerska			
Ytterå Mejeri:			
Syster Olga Hellberg	1886 Målilla	Vadstena 1911	Ukna 1918
Adolf Schmeranz	1881 Böhmen Tyskl.	Köping 1921	Rönö 1923
Nils Erik Nilsson	1894 Aderslöv M	Trelleborg 1923	Död 1925
Ernst Viktor Henning Rolf ägare	1891 Gamleby H	S:t Anna 1925	<i>Kv 30-37</i>

Stegaborg 30-37

Anna Leontina Johansson * 14 Borg

mejerijungfru

f

Gebbornen 31

till Skövle 33

syster Gunborg Maria Matilda

* 07 Kullerstad

f St. Johans 31

till Stegstad 32

Smeder och smedjor.

Smeder fanns tidigare vid stora gårdar, t.ex. vid Torönsborg, Degerhov, Herrborum och Stegeborg.

Vid Löverum på vägen till Lilla Ulvebo fanns en mindre smedja från slutet av 1800-talet. Den hade måtten längd 7,7m, bredd 4,6m. Den drevs av Axel Julius Johanson från 20-talet och framåt.

Smedjan vid Degerhov hade måtten längd 8,5m, bredd 5,2m. I båda är idag inredningen utrivna och de är omgjorda till förrådshus.

I Bottna fanns en smedja vid Manhem. Den gamla låg utefter landsvägen. På vintrarna när plogbilen kom, krossades ofta fönsterrutorna på smedjan. Kraften till maskinerna, borr, slipsten och smärgel, överfördes via transmission med remmar i taket. Drivkällan var troligen en råolja-motor eller en bensinmotor innan elströmmen kom.

Den drevs av Carl Verner Johansson, död 1936, senare av hans söner Aron och Knut.

Till dem kom Ask 1929 som smidesarbetare och blev sedan smed där. Han skodde bl.a. hästar och tillverkade vagnar. Under kriget var han smed vid Ytterå där han även hade en medhjälpare som reparerade bilar.

Efter Ask kom Sten Johansson från Skärkind som byggde den nuvarande smedjan 1952 som var i bruk till 1970-talets slut. Om Sten Johansson berättas det att hans standardsvar var att han inte hade tid. När kunden då svarade att det fanns flera smeder svarade han att "jag tar't väl då."

Till smedens uppgifter hörde att lägga ringar på hjulen. Hjulen var av trä och ringen av järn. Ringen värmdes så att den utvidgades och kunde läggas på trälöten. Sedan kylde ringen av i vatten och krymptes på och satt då stadigt fast.

Även att sätta medar på kälkar och sko hästar hörde till arbetsuppgifterna, liksom att tillverka gångjärn och hakar, spik, beslag till byggen m.m. Smeden måste ha handlag för det gällde att härda järnet vid rätt temperatur för att få det starkt.

Eftersom man inte köpte så mycket reservdelar fick smeden reparera plogbillar och harvpinnar och vässa borr och spett.

När man la på plogbillarna hetsade man, dvs järnbitarna värmdes glödheta och slogs ihop.

"Smen i Göla" Albin Andersson i Skåresta Skönberga var specialist på att reparera självbindare och for omkring på cykel vid sina uttryckningar till bönderna.

Smeden Holmqvist var först vid Nyalund men flyttade sen till Mogata.

Gotte Ringman var smed vid Stegeborg i maskinhallen byggd ca 1950.

Smedjorna hade även en social funktion. Här kunde man precis som i affären alltid träffa folk och få höra de senaste nyheterna.